

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

УДК

ПОГОДЖЕНО
Директор ІНІ ЛІСПГ
Лакида П.І.

«__» _____ 2021 р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри таксації лісу
та лісового менеджменту
Білоус А.М.

«__» _____ 2021 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «Шляхи оптимізації господарської діяльності ДП «Миргородське
лісове господарство»

Спеціальність 205 «Лісове господарство»
Освітня програма Лісове господарство
Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
Професор, доктор сільськогосподарських наук

Василишин Р.Д.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

Кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Бала О.П.

Виконала

Липова А.С.

Київ – 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ІННІ Лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри таксації лісу та
лісового менеджменту

Д.с. -р.н.

Білоус А.М.
2021 року

ЗАВДАННЯ

**ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ
ЛИПОВІЙ АНГЕЛІН СЕРГІЇВНІ**

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Освітня програма Лісове господарство

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи: **«Шляхи оптимізації
господарської діяльності ДП «Миргородське лісове господарство»**

затверджена наказом ректора НУБІП України від « » 2021 р. №

Термін подання завершеної роботи на кафедру « » 2021 р.

Вихідні дані до написання магістерської кваліфікаційної роботи: пояснювальна
записка до проекту організації і розвитку підприємства; матеріали річної
фінансової звітності підприємства за останні 3 роки діяльності.

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

- 1) Огляд літературних джерел за темою дослідження;
- 2) Характеристика методів економічного аналізу;
- 3) Розрахунок показників використання господарських засобів,
рентабельності, ліквідності та платоспроможності підприємства

Дата видачі завдання « » 2021 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____ Бала О.П.

Завдання прийняла до виконання _____ Липова А. С.

РЕФЕРАТ

Магістерська кваліфікаційна робота на тему «Шляхи оптимізації господарської діяльності ДП «Миргородське лісове господарство» складається із вступу, чотирьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі розкриваються основні теоретичні положення стосовно питання економічного аналізу діяльності підприємств. Він складається із двох підрозділів.

У другому розділі наводиться методика за якою будуть проведені дослідження та розрахунки. Складається із п'яти підрозділів.

Третій розділ ґрунтується безпосередньо на аналізі економічної ситуації на підприємстві впродовж п'яти років, проводяться розрахунки показників які характеризують економічне становище підприємства, використовуються діаграми та таблиці для більшої наглядності та зрозумілості. Поділяється на два підрозділи.

У четвертому розділі наведено дослідження рентабельності підприємства, його ліквідності та платоспроможності.

Загальний обсяг магістерської роботи складається із 70 сторінок та додатків, у додатках подані основні документи фінансової звітності підприємства за останні 5 років, які були використані для досліджень. Робота містить 13 таблиць та 8 рисунків, список використаної літератури складає 60 джерел.

Ключові слова: економічний аналіз, основні засоби, оборотні засоби, виробничі запаси, рентабельність підприємства.

ЗМІСТ		
ВСТУП		4
РСЗДІЛ 1	ТЕОРИТИЧНІ ОСНОВИ, МЕТОДИ ТА АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА	5
	1.1 Предмет та аспекти економічного аналізу	5
	1.2 Мета і завдання економічного аналізу	13
РСЗДІЛ 2	МЕТОДИКА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА	14
	2.1. Methodologia та методичні прийоми економічного аналізу	14
	2.2 Характеристика традиційних прийомів аналітичного опрацювання інформації	15
	2.3 Методи розрахунку прибутку від реалізації	16
	2.4 Система показників рентабельності	19
	2.5 Характеристика показників ліквідності та платоспроможності	23
РСЗДІЛ 3	АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОГУЖНОСТЕЙ ДП «МИРГОРОДСЬКЕ ЛІССВЕ ГОСПОДАРСТВО»	26
	3.1 Аналіз основних засобів ДП «Миргородське ЛГ»	26
	3.2 Оборотні кошти та показники, які характеризують ефективність їхнього використання	40
РСЗДІЛ 4	РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	48
	4.1 Розрахунок показників рентабельності	48
	4.2 Розрахунок показників ліквідності та платоспроможності	54
	ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	63
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	65
	ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Актуальністю обраної теми є аналіз фінансово-господарської діяльності який потрібний для покращення організації виробництва, підвищення ефективності виробництва в цілому та окремих його складових, виявлення резервів росту продуктивності виробництва та праці.

Об'єктом дослідження є державне підприємство «Миргородське лісове господарство».

Предметом дослідження є господарська діяльність підприємства, його матеріальна база та звітна документація.

Мета даної роботи :

- ознайомитись з фінансово-економічним станом підприємства на основі звітної документації за останні 5 років;
- дослідити господарську діяльність досліджуваного підприємства;
- визначити основні фінансові показники ДП «Миргородського лісового господарства» та можливі варіанти їх покращення.

Метод дослідження даної роботи полягає в порівняльному аналізі обчислених фактичних показників за певний проаналізований період, щоб в подальшому дослідити тенденції змін на підприємстві та факторів, які на них впливають.

Аналіз фінансового стану базується на даних фінансової звітності та бухгалтерського обліку, на розрахунку й зіставленні значної кількості показників і коефіцієнтів. Економічний аналіз дає змогу реалізувати такі завдання:

- оцінити результати й ефективність діяльності підприємства, його поточний фінансовий стан,
- скласти прогноз розвитку економічних показників
- оцінити динаміку фінансових показників за певний період часу і фактори, що викликали відповідні зміни

НУБІП України

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Предмет та аспекти економічного аналізу

Економічний аналіз наукові дослідження за допомогою взаємопов'язаних та взаємозумовлених методів вивчення і дослідження певних явищ, дій, процесів, результатів. За допомогою економічного аналізу знаходять невикористані резерви підприємства, для поліпшення показників діяльності окремих напрямків, об'єднань, підприємств. Для подальшого ефективного розвитку та прибуткової діяльності раціонально використовувати результати економічного аналізу від допоможе прогнозувати та планувати на перспективу розвитку. Ціль аналізу спрямовується на виявлення величини у зміні часу економічних показників, які характеризують споживання продукції, обіг, виробництво товарів, послуг, ефективність, якість виготовленого продукту, використання ресурсів. За допомогою аналізу виявляють причини і можливі наслідки впливу факторів, які відзначаються і вивчаються [10].

Аналіз – це дуже об'ємний термін, який лежить в основі всієї наукової та практичної діяльності людства. У загальному понятті аналіз є одним із методів пізнання процесів, явищ і предметів у природі, технологіях і суспільстві.

Для вивчення досліджуваного предмету потрібно розділити його на певні частини, виділити окремі властивості, що дасть можливість вивчити внутрішню будову, природу і сутність, зв'язок з іншими факторами, залежність від різних аспектів. Люди вважають що явище і предмет наче щось ціле, єдине, не виділяють окремих частин і властивостей, що дає пояснення загальній картині сприйняття, але це є недостатнім для оцінювання окремого предмету чи явища. Звідси виникає термін, аналіз це – розподілення предмета або явища на різні складові частини для вивчення їх як цілого об'єкту.

Для того, щоб ефективніше зрозуміти собівартість її сутність, потрібно знати з яких елементів наприклад вона складається і яка залежність величини за кожною із статей витрат. Чим конкретніше за статтями та елементами буде

розкладений приріст собівартості, тим більше інформації буде відомо про це економічне явище і буде ефективніше управління процесами формування собівартості.

Предметом економічного аналізу є робота підприємства і його підрозділів, а також його господарські формування, що спрямовуються на досягнення максимальних результатів при мінімальних витратах.

Об'єктом аналізу є економічні результати господарської діяльності підприємства. Наприклад об'єктом аналізу можуть бути виробнича і комерційна діяльність, прибуток, наявність та використання ресурсів, якість продукції, ритмічність виробництва.

Метод економічного аналізу - це комплексний спосіб вивчення, господарських процесів у розвитку та становленні. Це сукупність прийомів і способів досліджень господарської діяльності будь-якого економічного об'єкта за допомогою виявлення зміни його параметрів та визначення взаємозв'язку кількісних та якісних показників, вплив окремих факторів їх сукупності на зміну.

Фактори - це явища, умови або сили, які формують характеристику та величину певного об'єкту. Фактори бувають загальними або специфічними, самостійними та унікальними. Загальні фактори впливають на лівову частину галузей економіки, специфічні на підприємства окремих галузей. Фактори поділяють на зовнішні та внутрішні.

Резерви які показують динаміку для визначення частини невикористаних ресурсів із-за неефективного і неповного використання потенціалу господарства.

Для економічного аналізу використовується система економічних показників. Показники поділяються на якісні та кількісні.

Якісні показники – це показники, які характеризуються співвідношенням витрат або ресурсів та результатами, наприклад продуктивність, фондоозброєність праці, рентабельність, матеріаломісткість продукції.

Кількісні показники – це показники, які характеризуються обсягом ресурсу, наприклад, чисельністю працівників, обсягом виготовленої продукції.

Також показники діляться на загальні і специфічні. До загальних показників відносяться ті, які показують результати діяльності усіх господарств галузі економіки, наприклад, валова, товарна, реалізована продукція, собівартість, витрати, прибуток, рентабельність. Специфічними показниками характеризуються результати господарської діяльності підприємства окремих галузей народного господарства [9, 10, 21, 45].

Показники поділяються на абсолютні і відносні. Абсолютні показники поділяються на вартісні та натуральні. Відносні показники визначаються у відсотках, коефіцієнтах або індексах.

В залежності від того яку ціль наслідують результати економічного аналізу та залежно від глибини дослідження виділяють такі його різновиди: загальноекономічний, функціонально-вартісний і техніко-економічний.

Загальноекономічний аналіз виконується спеціалістами підприємства та керівниками, кредитних, керівних, фінансових і статистичних органів за матеріалами даних загальної звітності. Метою загальноекономічного аналізу є виявлення основних напрямів і тенденцій для розвитку, способу підвищення ефективності використання наявних ресурсів та якості роботи, оцінка господарської діяльності.

Результати аналізу використовуються для оцінки всієї господарської діяльності підприємства керівними органами, оцінюється ефективність й раціональність використання ресурсів, контроль за діяльністю підприємства і планування його розвитку [20].

Загальноекономічний аналіз дає можливість для повної оцінки діяльності тому виконується на підприємстві та на його підрозділах. Щоб виконати цей аналіз використовується звітна, облікова, планово-нормативна, інформація. За

характером запитів і колом питань існують два напрямки проведення аналізу: статистико-економічний і фінансово-економічний [19].

Статистико-економічний аналіз виконується на підставі статистичної звітності підприємства. Органами статистики аналізується розвиток за окремими галузями, економічних і адміністративних районів. Використовуючи дані статистико-економічного аналізу проводиться загальне оцінювання розвитку економіки, здійснюють вивчення загальних явищ, виконуються узагальнення, виявляються напрямки тенденцій розвитку.

Фінансово-економічний аналіз здійснюється органами фінансового та кредитного напрямку. Фінансові установи, здебільшого, проводять зовнішній аналіз діяльності на підставі квартальної і річної звітності підприємства, звертають увагу на фінансові результати: рентабельність, виконання фінансового плану, платоспроможність, ефективність використання фінансових ресурсів, заборгованість перед бюджетом, фінансовий стан, резервні запаси для покращення, можливість закриття заборгованості. Такий аналіз проводиться разом з аналізом виконання виробничої програми [24, 35, 42].

Перед тим як надавати підприємству довгострокові або короткострокові позики, кредиторські органи спочатку аналізують виробничу й фінансову діяльність господарств, щоб контролювати їхню кредитоспроможність та запобігати їхньому банкрутству. Для цього кредитори які їх обслуговують, звертають увагу на ефективність і правильність використання позик, сприятливість до розширеного відтворення господарств, цільове використання, їх забезпеченість, ефективність використання всіх засобів підприємства.

На підставі звітної інформації податкова інспекція аналізує діяльність господарств. Головну увагу звертають на виконання обов'язків перед держбюджетом, на фінансовий стан підприємства і резерви для збільшення платежів до бюджету.

Техніко-економічний аналіз по даним оперативної і періодичної звітності проводять органи управління, економісти, інженерно-технічні працівники, робітники. Метою даного аналізу є оцінка господарської діяльності, вираження

взаємозв'язків і взаємодії різних економічних факторів, резервів виробництва, опрацювання заходів для раціоналізації застосування ресурсів.

Під час техніко-економічного аналізу проводиться дослідження діяльності усіх структурних підрозділів підприємства, цехів, служб, дільниць, відділів, бригад і окремих робочих місць. Тобто це є, в основному, внутрішньогосподарський аналіз, для його виконання інформацію беруть матеріали оперативного бухгалтерського обліку, планово-нормативні дані, позаоблікові дані. Періодичність його проведення виконується щоденно, за декаду, місяць, квартал, рік до складання підсумкової звітності. На основі отриманих даних аналізу приймають важливі управлінські рішення [22].

Потреба в ретельному аналізі, обґрунтуванні техніко-економічних показників пов'язана з тим, що підприємства самостійно планують і розраховують, ефективність заходів із впровадження нової техніки, технологій, організацію виробництва. Тому нині роль техніко-економічного аналізу збільшилась.

Економічний аналіз господарської діяльності за часом дослідження процесів і явищ поділяють на: оперативний, попередній, послідовний, стратегічний, завершальний.

Попередній аналіз вивчає можливість виникнення майбутніх явищ та процесів. Даний аналіз виконується для розроблювання проєктів, обґрунтування бізнес-планів, раціонального використання існуючих ресурсів, встановлення оптимальних обсягів виробництва, приросту ефективності виробництва з ціллю запобігання схвалення економічно неефективних, хоча технічно прогресивних рішень. Першочерговим завданням попереднього аналізу є оцінка усіх можливих варіантів та пошуки найлішого з них, вивчення тенденцій, виявлення недоліків, втрат, не продуктивних витрат і запобігання подібним. Він пов'язаний із поточним плануванням, прогнозуванням, перспективним плануванням, із вибором та обґрунтуванням варіантів і планів, управлінськими рішеннями: виконується до початку будь-яких операцій на підприємстві. На підставі цього аналізу обґрунтовується економічна стратегія

управлінських рішень, перспективних і планових прогнозів; виконується дослідження забезпеченості матеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами перед початком виробництва, опрацьовуються запобіжні заходи

щодо можливих недоліків, виявляються фактори та причини, які можуть негативно впливати на результати, вивчається попит на продукцію і досліджується пакет замовлень [21, 27, 58].

Головна функція попереднього аналізу це сирияння підвищеної ефективності виробництва, його інтенсивності роботи і конкурентоспроможності підприємства .

Оперативний аналіз виконується безпосередньо під час виконання господарської діяльності або ж відразу після підбиття підсумків її виконання з метою оперативного впливу на структурні підрозділи техніко-економічних показників підприємства. Цей аналіз надає можливість знайти

внутрішньогосподарські резерви для покращення використання виробничих ресурсів, безпосередньо у процесі господарської діяльності вчасно оцінювати ситуацію при формуванні собівартості, виявити негативні фактори та

встановити їхній вплив на виробництво. Тобто, зробити оцінку всіх можливих наслідків даного впливу та застосувати способи що допоможуть усунути небажані наслідків або запобігти їм. Оперативний аналіз дає можливість швидко обґрунтувати управлінські рішення, координувати виробництво, виявити недоліки в роботі, оперативно усунути негативні тенденції .

Під час виконання аналізу необхідно вивчати і виявляти не всі фактори, які впливають на виробництво продукцію і її собівартістю, а лише основні, вирішальні в даний момент на даній ланці створення, такі, що призводять до суттєвих відхилень від плану виробництва і собівартості продукції [16].

Вибірковий підхід зумовлено подальшими умовами: неможливістю проведення оперативного аналізу всіх факторів що мають вплив і переважно великою залежністю від деякого одного фактора наприклад: нестача матеріалів, невихід декількох робітників на зміну, відсутність електроенергії тощо. Вчасне прийняття рішення в даній ситуації дає змогу швидко усунути

негативні фактори і створювати сприятливі умови для закріплення та розвитку позитивних факторів.

Джерелами інформації для оперативного аналізу слугують щоденні первинні дані, які показують справжнє економічне правильне становище на підприємстві, дільниці, у цеху.

Поточний аналіз має відмінність в оперативного тим, що оперативні дані не використовуються, тут використовуються звітні, облікові й поза облікові дані. Оперативні дані часто нівелюються, і в звітній та у обліковій інформації не використовуються.

Завершальний аналіз робиться після закінчення певного циклу господарської операції та після одержання відповідних документів звітності. Завдання цього аналізу полягає у всебічному вивченню економіки підприємства, об'єктивній оцінці результатів діяльності, виявленню

закономірних подій і тенденції розвитку підприємства, підрахунок резервів господарства та розробку конкретних заходів щодо їх реалізації.

Завершальний аналіз ґрунтується на всіх кінцях обліку, звітності та планування. Перевагою цього аналізу є те, що він робить можливим системний підхід до оцінки роботи всіх галузей народного господарства, привілеєм перед іншими аналізами полягає в тому, що з урахуванням комплексного впливу організації та управління, техніки, технологій. Він продовжує аналітичні процеси, розпочаті попереднім та оперативним аналізами [18, 52, 53].

На відміну від оперативного та поточного аналізу, який проводиться переважно на підприємствах, завершальний аналіз проводиться на всіх рівнях економіки.

Резервні запаси, виявлені під час оперативного аналізу, можуть бути використані терміново підприємством, а ті, які виявлено під час завершального аналізу, можуть бути використані лише наступного року [19, 20].

Стратегічний аналіз використовується для з'ясування основних довготривалих тенденцій і факторів покращення діяльності господарства. Даний аналіз забезпечує вибір найоптимальнішого перспективного рішення.

За місцем виконання економічного аналізу він поділяється на галузевий і міжгалузевий та внутрішньогосподарський і міжгосподарський [11].

Внутрішньогосподарський аналіз досліджує показники діяльності підприємства та його структурних підрозділів. У проведенні аналізу беруть участь усі служби підприємства. Завданий аналіз може бути попереднім, функціонально-вартісним, оперативним і завершальним. Окрім загальної методики, використовуються також прийоми порівняльного аналізу. Рівнем деталізації та глибиною досліджень, залежністю від заданої мети, рівнем управління та строків тощо. Внутрішньогосподарський аналіз узагалі виконує дослідження по економіці підприємства, цеха, дільниці, відділу, бригади. За результатами аналізу дають правильну оцінку ефективності рішення, яке прийняло керівництво і по всій діяльності об'єкта, що аналізується, дають можливість вірно вибрати варіант плану.

Міжгосподарський аналіз порівнює показники діяльності господарства вивчаючи з показниками інших господарств. Даний аналіз спрямований на об'єктивну оцінку господарської діяльності, виявлення відмінностей у роботі підприємства порівняно з іншими виробництвами, виявлення і мобілізація глибинних резервів, поширення передового досвіду.

За об'ємом дослідження та мірою охоплення господарської діяльності економічний аналіз поділяється на комплексний (повний) і тематичний (частковий, експрес-аналіз).

Повний (комплексний) аналіз включає всі сторони господарської діяльності, частковий — вивчає тільки найбільш актуальні для даної ситуації (трудова дисципліна, робота цеху, каси тощо) [17].

1.2. Мета і завдання економічного аналізу

Мета економічного аналізу це покращення управлінських рішень, сприяння виконанню планів підприємства та його підрозділів, та інших

господарських секцій, завдяки аналізу проводиться ретельна підготовка проектів оптимальних рішень, що сприяє подальшому розвитку і покращенню економічної роботи.

Головною метою економічного аналізу є розробка заходів щодо реалізації резервів підвищення ефективності, пошук підвищення ефективності суспільного господарства. Для досягнення цієї мети потрібно попередньо знайти розв'язок для конкретних завдань. Основними завданнями економічного аналізу є такі :

- оцінка фактичного стану господарювання;
- виявлення факторів, які спричинили відхилення фактичних показників від планових,
- визначення кількісного та якісного впливів різних факторів на результати господарювання;

- визначення резервів поліпшення наявного стану;
- розробка, обґрунтування шляхів і заходів подальшого використання виявлених резервів та контроль за їх виконанням.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУВБІП України

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Методологія та методичні прийоми економічного аналізу

НУВБІП України

Під методом економічного аналізу розуміється спосіб підходу до вивчення господарських процесів в їх становленні і розвитку, який опирається на загальнонаукові, діалектико-логічні і формально-логічні закони, методи, принципи.

НУВБІП України

Характерними особливостями методу економічного аналізу є:

- використання системи первинних даних, які всебічно характеризують господарську діяльність підприємства (нормативних, облікових, звітно-статистичних, позаоблікових);

НУВБІП України

- вибір такої системи аналітичних показників, які найкращою мірою характеризують стан і розвиток підприємства;
- дослідження відхилень фактичних значень аналітичних показників від нормативів, планового завдання, рівня попереднього періоду та виявлення і вимірювання цих відхилень на основі факторного аналізу;

НУВБІП України

- виявлення і вимірювання резервів виробництва та розробка заходів щодо їх ефективного використання;
- розробка оптимальних планових рішень.

НУВБІП України

Використовуючи загальнонаукові, формально-логічні і діалектико-логічні методи, кожна наука, зокрема економічний аналіз, розробляє і використовує свої спеціальні прийоми, операції, способи (далі – прийоми), які впливають зі змісту і предмета науки.

НУВБІП України

Щоб відповідати сучасним вимогам, методика економічного аналізу повинна своєчасно реагувати на повсякденні динамічні зміни зовнішнього середовища, бути надійним інструментом управління підприємством.

НУВБІП України

Слід виділити загальну і часткову (спеціальну) методику.

Загальна методика — це система дослідження, яка може бути однаковою мірою використана для вивчення різних об'єктів в різних галузях економіки.

Часткова (спеціальна) методика характеризує загальну методику відносно певних галузей економіки або навіть окремого об'єкта дослідження.

2.2. Характеристика традиційних прийомів аналітичного опрацювання інформації.

Порівняння - це науковий метод пізнання, в процесі якого вивчаюче явище, предмети співставляються з уже відомими раніше, вивчаються з метою визначення загальних або відмінних рис.

Обов'язкова умова для порівняння - однорідність економічного змісту, вимірів і оцінки показників, що порівнюються, тобто співставлення показників.

Результати порівняння можуть виражатись в абсолютних і відносних величинах [24].

Абсолютні (виражені сумою) - характеризують обсяг виробництва, чисельність, отриманий прибуток, відносні в %, коефіцієнтах.

Якщо результати порівняння виражені в абсолютних величинах, то використовується спосіб різниць, де факт порівнюється з планом.

Відносні величини відображають ступінь виконання планових показників динаміки виробництва, його структуру, темпи росту і приросту.

Порівнюють дані з плановими даними, звітними даними минулих років, з показниками роботи інших підприємств і т.д.

Порівняння фактичних даних з плановими дозволяє:

- 1) визначити ступінь виконання плану за певний період;
- 2) використовується для перевірки обґрунтованості планових показників;
- 3) для виявлення резервів виробництва. Якщо план не виконаний, то це можна розглянути, як невикористаний резерв [24, 26].

2.3. Методи розрахунку прибутку від реалізації

Планування, прогнозування отримання прибутку суб'єктам господарювання необхідне для складання поточних і перспективних фінансових планів. Управління формуванням прибутку від реалізації продукції передбачає розрахунок його планового обсягу.

Визначення суми прибутку від реалізації продукції має деякі особливості залежно від сфери діяльності суб'єкта господарювання: виробничої сфери, торгівлі, сфери послуг.

У виробничій сфері буде різниця в розрахунках прибутку від реалізації продукції стосовно промислових і сільськогосподарських підприємств, підприємств транспорту будівельних організацій. У сфері послуг визначатиметься прибуток від надання послуг комерційними банками, інвестиційними фондами страховими компаніями, підприємствами торгівлі. На підприємствах виробничої сфери можуть бути застосовані три методи розрахунку прибутку від реалізації продукції: за показниками витрат на одну гривню продукції, прямого розрахунку, економічний метод.

Метод прямого розрахунку. Прибуток розраховується за окремими видами продукції, що реалізуються і виробляються.

Розрахунок прибутку на основі показника витрат на 1 грн. продукції. Застосовується по підприємству в цілому за розрахунку прибутку від випуску, реалізації всієї продукції. Передбачається використання даних про виробничі витрати, реалізацію продукції за попередній період також очікувану їх зміну, що прогнозується в наступному періоді [27].

За цього методу розрахунку також бракує можливості визначити вплив окремих чинників на обсяг прибутку, його зміну.

Економічний метод. Використовується для розрахунку прибутку від випуску продукції. Він відрізняється від інших методів розрахунку прибутку тим, що має можливість визначити вплив на неї зміни окремих чинників рівня

оптових цін і рентабельності продукції собівартості продукції, обсягу виробництва продукції, асортименту та якості продукції.

Розрахунок прибутку даним методом здійснюється окремо за порівняною і непорівнянною продукцією в плановому періоді. Непорівнянна продукція – це продукція, що не вироблялася на підприємстві в попередньому періоді.

Порівнянна продукція – це продукція, що вироблялася в попередньому періоді.

Розрахунок прибутку за порівняною продукцією здійснюється в такій послідовності :

- порівняна продукція планового періоду визначається за собівартістю періоду, що передував плановому;

- визначається очікуваний базовий прибуток і базова рентабельність продукції;

- розраховується вплив окремих чинників на зміну прибутку в періоді, що планується.

- виходячи з рівня базової рентабельності продукції розраховується прибуток за порівнянною продукцією в плановому періоді;

Розрахунок базового прибутку виконуються на підставі очікуваних або звітних даних за попередній період. Базовий прибуток – прибуток від випуску продукції в періоді, що передував плановому. За його розрахунку здійснюється коригування звітного, очікуваного прибутку з урахуванням чинників, що на нього вплинули тоді, але не діятимуть у періоді, що планується: зміна оптових

цін, зміна рентабельності окремих видів продукції, припинення випуску окремих видів продукції, зниження їх собівартості. Від точного розрахунку базового прибутку залежить точність усіх наступних розрахунків.

Прибуток від випуску непорівнянної продукції розраховується методом прямого розрахунку, якщо є відповідні вихідні дані. За браком таких прибуток розраховується для всієї непорівнянної продукції з використанням показника середньої рентабельності продукції по підприємству [4, 16, 26].

Слід зазначити, що в тому разі, коли розрахунок прибутку розглянутими вище методами здійснений виходячи із загального випуску продукції, окремо розраховується прибуток від реалізації продукції. При цьому береться до уваги

обчислена сума прибутку від випуску та зміна прибутку в залишках нереалізованої продукції. Може бути використана така формула розрахунку :

$$Prp = Pztp + Pzn - Pzkn \quad (2.1)$$

де Prp – прибуток від реалізації продукції;

$Pztp$ – прибуток у залишках нереалізованої продукції на початок планового періоду;

$Pzkn$ – прибуток у залишках нереалізованої продукції на кінець планового періоду.

Pzn – прибуток від випуску продукції;

Прибуток у залишках нереалізованої продукції розраховується за методом прямого розрахунку, при наявності відповідних вихідних даних. Проте, дуже складно визначити асортимент, перелік виробів у залишках, особливо на кінець періоду, що планується.

Частіше прибуток у залишках нереалізованої продукції розраховується за показником рентабельності продукції. При цьому прибуток у залишках нереалізованої продукції на початок планового періоду обчислюється множенням собівартості цих залишків на середню рентабельність продукції на підприємстві в попередньому періоді.

На кінець планового періоду прибуток у залишках нереалізованої продукції обчислюється множенням їхньої собівартості на середню рентабельність продукції на підприємстві в період, що планується. Із розглянутих методів обчислення прибутку метод прямого розрахунку може бути використаний на підприємствах різних сфер діяльності і галузей економіки. Щодо аналітичного методу розрахунку і методу з використанням

показника витрат на 1 грн. продукції, то методологія й окремі положення можуть бути застосовані також і на підприємствах сфери послуг.

2.4. Система показників рентабельності

Рентабельність - це відносний показник прибутковості, що характеризує ефективність господарської та фінансової діяльності підприємства.

Рентабельність комплексно відображає ступінь ефективності використання матеріальних, трудових і грошових ресурсів, а також природних

багатств. Показники рентабельності розраховуються як відношення різноманітних показників прибутку до вкладеного капіталу, обсягу продажу, використаних ресурсів, здійснених витрат, тощо. Може виражатися як в прибутку на одиницю вкладених коштів, так і в прибутку, який несе в собі кожна отримана грошова одиниця. Показники рентабельності часто виражають у відсотках.

Показники рентабельності являються відносними характеристиками фінансових результатів та ефективності діяльності підприємства. Вони вимірюють доходність підприємства з різних та групуються в співвідношенні інтересами учасників економічного процесу, ринкового обміну.

Показники рентабельності є важливими характеристиками факторного середовища формування прибутку (та доходу) підприємства. З цієї причини вони є обов'язковими елементами порівняного аналізу та оцінки фінансового стану підприємства [41,48].

При аналізі виробництва, показники рентабельності можна об'єднати в наступні групи:

- 1) показники рентабельності продукції;
- 2) показники рентабельності капіталів (активів);
- 3) показники, розраховані на підставі потоків власних грошових коштів.

Перша група показників формується на підставі розрахунків рівнів рентабельності (доходності) по показникам прибутку (доходу), відображений в звітності підприємства.

Друга група показників рентабельності формується на підставі розрахунків рівнів рентабельності в залежності від зміни розміру та характеру авансованих коштів: всі активи підприємства; інвестиційний капітал (власні кошти + довгострокові зобов'язання); акціонерний (власний) капітал.

Таблиця 2.1

Порядок розрахунку показників рентабельності

№п/п	Показники	Характеристика	
		Витратні показники	
1	Рентабельність продукції (товарів, послуг, робіт)	Вказує на те, скільки отримано валового прибутку з 1 грн понесених витрат	
2	Рентабельність господарської діяльності	Показує, скільки отримано прибутку від господарської діяльності з 1 грн. загальних витрат	
3	Рентабельність підприємства	Ресурсні показники Показує величину чистого прибутку, яка припадає на 1 грн активів	
4	Рентабельність власного капіталу	Показує величину прибутку, яка припадає на 1 грн власного капіталу	
5	Рентабельність необоротних активів	Показує величину прибутку, яка припадає на 1 грн. необоротних активів	
6	Рентабельність оборотних активів	Показує величину прибутку, яка припадає на 1 грн. оборотних активів	
Доходні показники			
7	Валова рентабельність продажу	Показує розмір валового прибутку, що отримується з 1 грн. доходу від продажу продукції	
8	Чиста рентабельність продажу	Показує розмір чистого прибутку з 1 грн. чистого доходу від реалізації продукції	
9	Рентабельність доходу від операційної діяльності	Показує розмір прибутку з 1 грн. доходу від операційної діяльності	

Дані показники мають практичне значення. Вони відповідають вимогам власників. Наприклад, адміністрацію підприємства цікавить віддача (доходність) всіх активів (всього капіталу); потенційних інвесторів і кредиторів – віддача на капітал, що інвестується; власників та засновників – доходність акцій.

Різноманітність показників рентабельності визначає альтернативність пошуку шляхів її підвищення. При аналізі шляхів підвищення рентабельності важливо розрізняти вплив зовнішніх та внутрішніх факторів. Такі показники, як ціна продукту і ресурсу, об'єм використовуваних ресурсів та обсяг виробництва продукції, прибутку від реалізації та рентабельності (доходності) продаж, знаходяться між собою в тісному функціональному зв'язку [48, 50].

Витратні показники рентабельності характеризують суму прибутку, яку забезпечують понесені витрати (інвестиційні, комерційні, виробничі та інші) у процесі діяльності підприємства [23].

Ресурсні показники рентабельності визначаються, в тому випадку, коли необхідно визначити доходність ресурсів або капіталу підприємства. Вони визначаються, як відношення прибутку до вартості капіталу.

Доходні показники рентабельності розраховуються як відношення прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг) до чистого доходу підприємства.

Підприємство насамперед звертає свою увагу на проблеми контролю за змінами промислової виробничості і стараються знизити роль зовнішнього фактору, або фінансової виробничості. Однією з вимог процвітання підприємства являється розширення ринку збуту продукції за рахунок зниження ціни на пропоновані товари. Оскільки цей процес не супроводжується зниженням цін на використовувані ресурси, то роль дефлятора ціни в формуванні доходності підприємства знижується. Це "природним" шляхом переключас сферу вимог керівництва на контроль за зміненням промислової виробничості, тобто за внутрішніми факторами:

зниження матеріалоемності і трудоємності продукції, підвищення віддачі основних фондів, машин та обладнання [26].

Різноманітність показників рентабельності визначає альтернативність пошуку шляхів її підвищення.

Основні показники рентабельності [42, 47]:

1. Рентабельність продукції (витрати) (Pip) визначається відношенням прибутку від реалізації продукту від реалізації продукції (Pr) до повної собівартості реалізації продукції (C).

Цей показник характеризує вихід прибутку в процесі реалізації продукції на одиницю витрат в основній діяльності підприємства.

2. Рентабельність продаж (ROS) визначається як відношення прибутку від реалізації (Pr) до виручки від реалізації без податків, що включені в ціну продукції (B).

Рентабельність продаж характеризує доходність основної діяльності підприємства. Менеджер використовує цей показник для контролю над взаємозв'язком між цінами, кількості реалізованого товару, витрат виробництва і реалізації продукції.

3. Рентабельність активів (ROA) визначається як відношення прибутку (балансової чи чистої) (Пб або Пч) до середньої величини активів за якийсь період (Аср).

Цей показник служить для визначення ефективності використання капіталу, оскільки дає загальну оцінку доходності вкладеного в виробництво капіталу, як власного так і залученого.

Рентабельність активів також можна представити як ефективність використання матеріальних і фінансових ресурсів: рентабельності продаж і оборотності активів (Oa).

Чим менше доля прибутку в ціні, тим більше повинна бути швидкість обороту, щоб рентабельність вкладень в підприємство була достатньою. І навпаки, чим нижче швидкість обороту, тим більше повинна бути доля прибутку в ціні товару.

4. Рентабельність поточних активів (Рта) уявляє собою відношення чистого прибутку підприємства (Пч) до середньої величини поточних активів (оборотних коштів) підприємства (Ат.ср).

Цей показник характеризує величину прибутку, отриману з кожної гривні, що вкладена у поточні активи.

5. Рентабельність власного капіталу (ROE) визначається як відношення чистого прибутку (Пч) до середньої величини власного капіталу підприємства (Кс) за якийсь період.

2.5. Характеристика показників ліквідності та платоспроможності

Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворити активи на гроші. Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізують достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості. У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану підприємства виступає його ліквідність і платоспроможність. Термін «ліквідний» передбачає безперешкодне перетворення майна в кошти платежу. Чим менше час, необхідний для перетворення окремого виду активів, тим вища його ліквідність. Таким чином, ліквідність підприємства – це його здатність перетворити свої активи в кошти платежу для погашення короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт покриття дає загальну оцінку ліквідності активів, показуючи, яка сума поточних активів підприємства припадає на одну гривню поточних зобов'язань. Якщо поточні активи перевищують за величиною поточні зобов'язання, підприємство може розглядатися як таке, що успішно функціонує. Даний показник має особливе значення для оцінки підприємства інвесторами, покупцями, кредитними установами. Він залежить від виду діяльності, тривалості виробничого циклу, оборотності оборотних активів (чим вищою є оборотність, тим нижчими можуть бути показники коефіцієнта

покриття), структури запасів, форм розрахунку з покупцями, тощо. Встановлено, що ресурси підприємства повинні вдвічі перевищувати існуючу поточну заборгованість, бо лише в цьому випадку воно зможе при повному погашенні заборгованості продовжувати функціонувати.

Цей коефіцієнт дає найбільш загальну оцінку ліквідності активів. Оскільки поточні зобов'язання підприємства погашаються в основному за рахунок поточних активів, для забезпечення нормального рівня ліквідності необхідно, щоб вартість поточних активів перевищувала суму поточних зобов'язань (ця вимога також впливає з «модифікованого золотого фінансового правила»). Нормальним значенням даного коефіцієнта вважається 1,5...2,5, але не менше 1. Однак на його рівень впливає галузева належність підприємства, структура запасів, стан дебіторської заборгованості, тривалість виробничого циклу й інші фактори.

Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризує, яка частина зобов'язань може бути погашена не лише за рахунок грошових коштів, але й за рахунок очікуваних надходжень на відвантажену продукцію (виконані роботи, надані послуги). Однак, вірогідність результатів розрахунків залежить від якості дебіторської заборгованості (фінансового стану боржника, строків утворення тощо). Значна питома вага сумнівної дебіторської заборгованості може створити умови для загрози фінансової стійкості підприємства.

Наводиться орієнтовне нижнє значення цього коефіцієнта, що дорівнює

1. Однак ця оцінка носить умовний характер. Якщо, наприклад, коефіцієнт швидкої ліквідності дорівнює 0,5 (менше 1), то це означає, що на кожну гривню поточної заборгованості підприємство має лише 50 коп. ліквідних активів. Це є низьким показником за мірками більшості галузей. Однак у роздрібній торгівлі цей коефіцієнт невисокий, оскільки велика частина грошових коштів вкладена в запаси. Ця оцінка є умовною, але має наступне тлумачення. Кредиторська та дебіторська заборгованість є певною формою взаємного кредитування контрагентів. Будь-яке підприємство повинно дотримуватися, щоб сума

кредиту, наданого ним своїм покупцям (дебіторська заборгованість), не перевищувала розміру кредиту, отриманого ним від постачальників.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) співвідношення найбільш ліквідної частини активів і поточних (короткострокових) зобов'язань.

До найбільш ліквідної частини активів належать грошові кошти та їх еквіваленти. Показник демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно. Він відноситься до групи показників ліквідності.

Нормативним вважається значення від 0,1 до 0,2. Більш низький показник вказує на те, що компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо

термін платежів настане незабаром. Значення вище нормативного також може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами. Грошові кошти, на відміну від інших

активів, не беруть участі у виробничо-збутовому процесі, вони не генерують

дохід компанії. Тому занадто високий показник абсолютної ліквідності говорить про те, що значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів.

Чистий оборотний капітал необхідний для сприяння фінансової стійкості підприємства, адже перевищення оборотних коштів над короткостроковими

зобов'язаннями означає, що підприємство не тільки може покрити свої короткострокові зобов'язання, але і має резерви для розширення діяльності.

Оптимальна сума чистого оборотного капіталу залежить від особливостей діяльності компанії, зокрема від її масштабів, обсягів реалізації, швидкості

оборотності матеріальних запасів і дебіторської заборгованості. Недолік оборотного капіталу свідчить про неможливість підприємства вчасно погасити короткострокові зобов'язання.

Значне перевищення чистого оборотного капіталу над оптимальною потребою свідчить про нераціональне використання ресурсів підприємства. Для

аналізу діяльності підприємства важливе значення має розгляд темпів росту власного оборотного капіталу на фоні темпів інфляції

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ ДП «МИРГОРОДСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

3.1. Аналіз основних засобів ДП «Миргородське ЛГ»

Для проведення оцінки ефективності ОЗ нами було проаналізовано документацію, щодо фінансово-господарської діяльності підприємства в 2016-2020 роках. Склад основних засобів за роками наведено в таблиці 3.1. Ми проаналізували період діяльності підприємства в 2016-2020 роках. Дані наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Склад основних засобів підприємства

Показники	Вартість, тис.грн.				
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Будинки, споруди, передавальні пристрої	13399	15032	14419	14628	14536
Машини та обладнання	7285	8349	10380	11230	11932
Транспортні засоби	10868	12613	16168	16605	16295
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	284	283	283	320	312
Тварини	2	2	2	2	2
Багаторічні насадження	12	12	12	12	12
Малоцінні необоротні матеріальні активи	-	-	2055	2058	2253
Разом	31850	36291	43319	44855	45342

Графічна інтерпретація складу основних засобів за роками наведена на рис. 3.1-3.5.

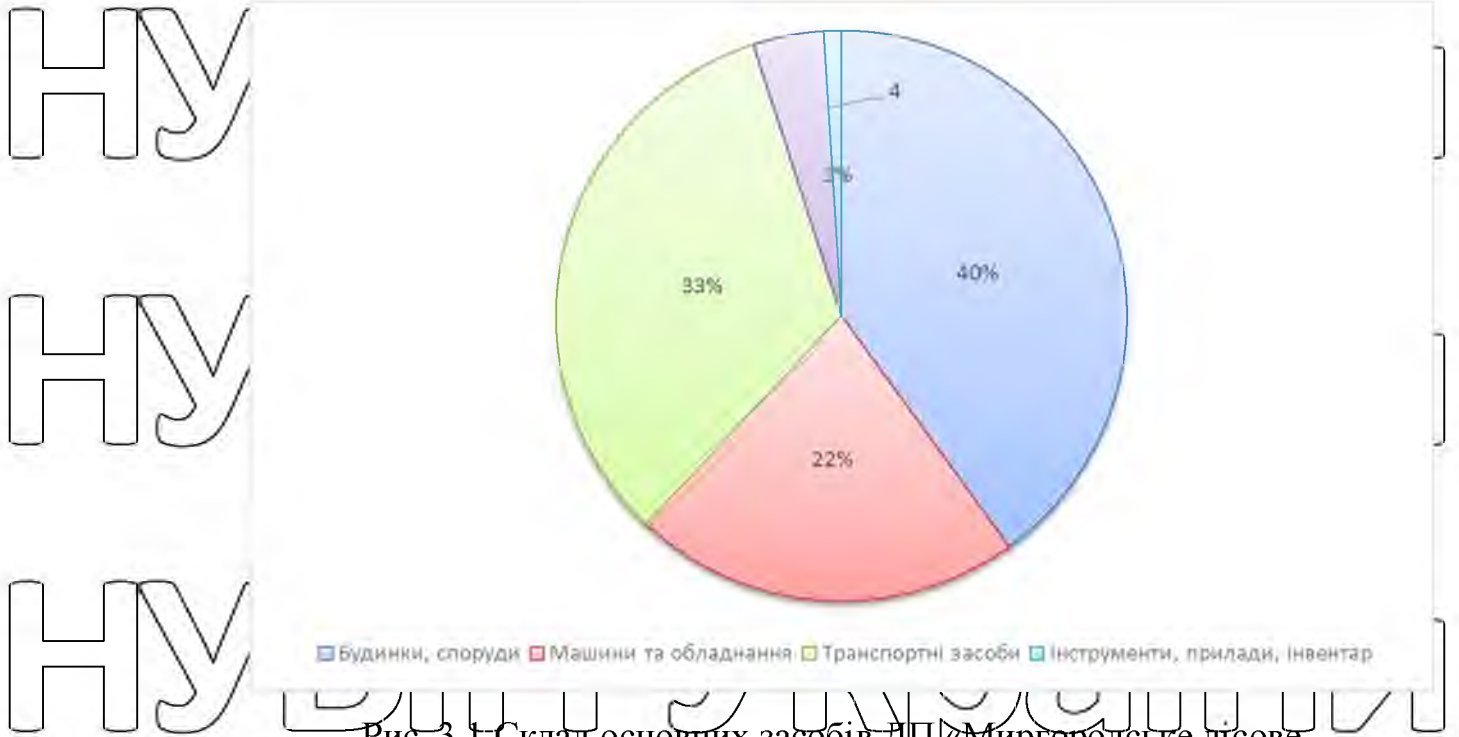

Рис. 3.1. Склад основних засобів ДП «Миргородське лісове господарство» на кінець 2016 року, %

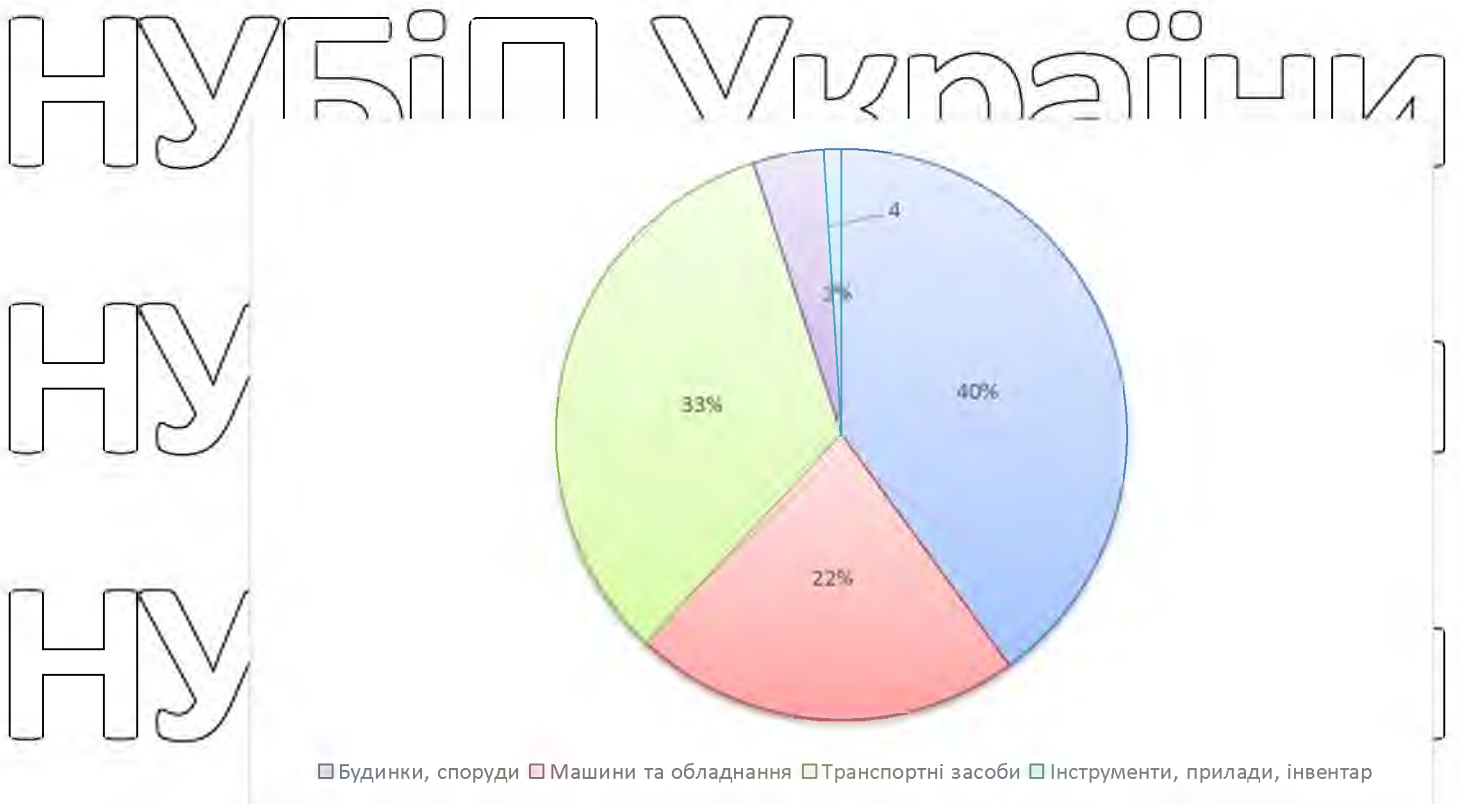

Рис. 3.2. Склад основних засобів ДП «Миргородське лісове господарство» на кінець 2017 року, %

Рис. 3.3. Склад основних засобів ДП «Миргородське лісове господарство» на кінець 2018 року, %

Рис. 3.4. Склад основних засобів ДП «Миргородське лісове господарство» на кінець 2019 року, %

Рис. 3.5. Склад основних засобів ДП «Миргородське лісове господарство» на кінець 2020 року, %

Під час виробництва ми використовуємо основні засоби, при цьому відбувається їх зношення. Цей процес у вартісному еквіваленті називається амортизацією. Слід враховувати амортизаційні відрахування при аналізі та плануванні діяльності господарства.

Ефективність використання та стан основних виробничих засобів (далі ОВЗ), є важливим показником в ефективності діяльності підприємства.

Ефективність, стан та показник забезпечення основними засобами підприємства включають три групи, серед яких: показник забезпечення господарства ОВЗ; показник стану ОВЗ, показник ефективності використання ОВЗ.

Данні показники проілюстровані на рис.3.6.

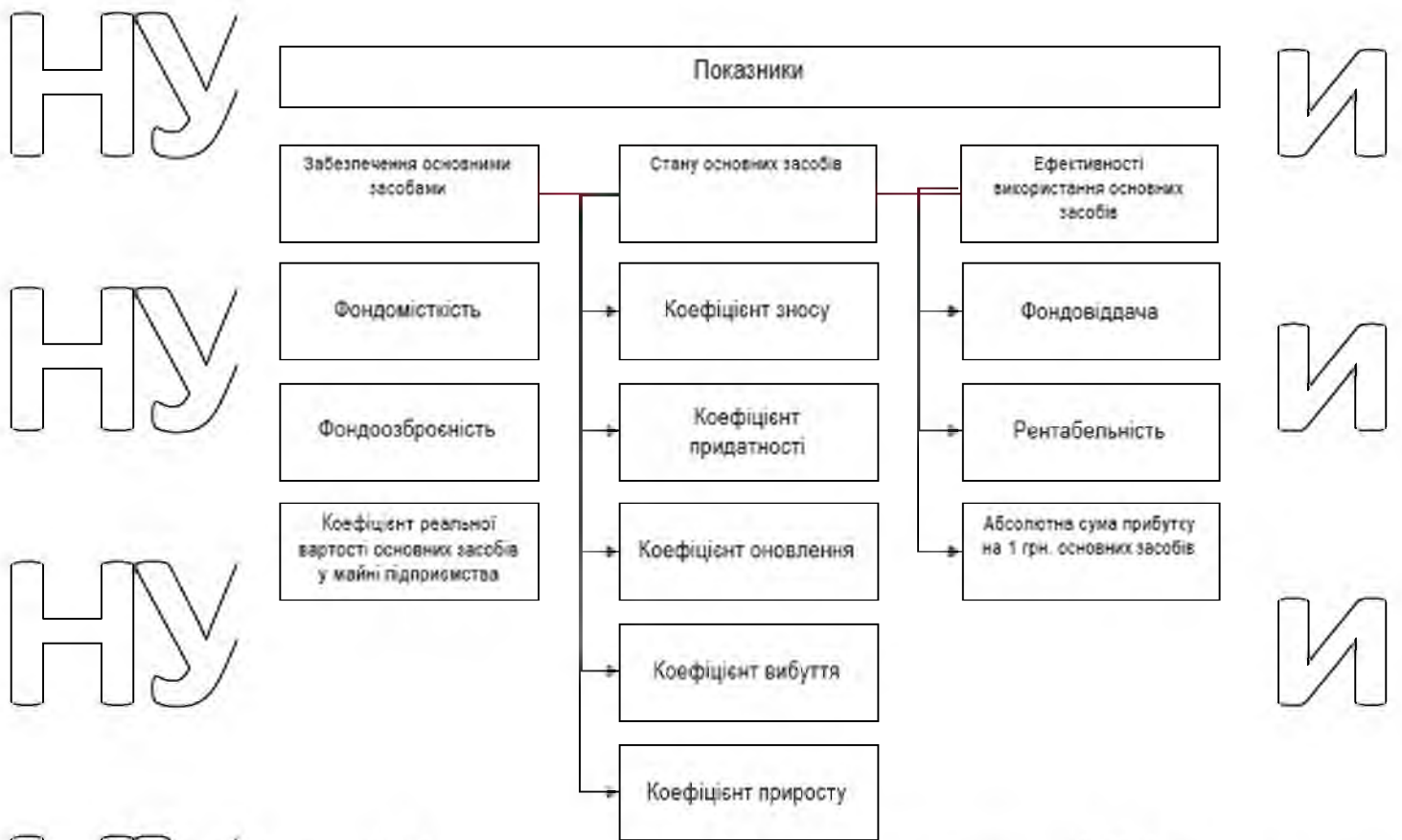

Рис. 3.6. Показники стану, забезпеченості, використання основних виробничих засобів

В Таблиці 3.2 показано склад основних засобів на початок та кінець року, інформація про їх надходження та вибуття за звітний період, а також їх амортизація.

Склад основних засобів ДП «Миргородське ЛГ», тис. грн

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нараховано амортизації	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року		Питома вага, %	
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос		первісної (переоціненої) вартості	зносу	первісна вартість	знос	Початок року	Кінець року
2016												
Будинки, споруди	13207	6372	203	21	21	1603	-	-	13399	7954	48,48	40,28
Машини та обладнання	5677	2480	1615	7	7	1015	-	-	7285	3488	20,84	21,90
Транспортні засоби	6720	3932	4611	463	71	1450	-	-	10868	5311	24,67	32,67
Інструменти, прилади та інвентар	263	221	21	-	-	27	-	-	284	248	0,97	0,85
Тварини	395	244	-	393	242	-	-	-	2	2	1,45	0,01
Багаторічні насадження	12	7	-	-	-	-	-	-	12	7	0,04	0,04
Малозначні необоротні матеріальні активи	968	931	610	167	167	647	-	-	1411	1411	3,55	4,24
Разом	27242	14187	7070	1051	508	4742	-	-	33261	18421	100	100
2017												
Будинки, споруди	13399	7954	50	5	5	2160	-	-	15032	10109	40,28	39,59
Машини та обладнання	7285	3488	1124	60	60	1090	-	-	8349	4518	21,90	21,99
Транспортні засоби	10868	5311	1748	3	3	1526	-	-	12613	6834	32,67	33,22

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нарахування по амортизації	Інші зміни за рік	Залишок на кінець року	Питома вага, %		
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос				первісної (переоціненої) вартості	знос	Початок року
засоби											
Інструменти, прилади та інвентар	284	248	-	-	-	12	-	283	259	0,85	0,75
Тварини	2	2	-	-	-	-	-	2	2	0,01	0,01
Багаторічні насадження	12	7	-	-	-	-	-	12	7	0,04	0,03
Малоцінні необоротні матеріальні активи	1411	1411	355	92	92	355	-	1674	1674	4,24	4,41
Разом	33261	18421	3277	161	161	5143	-	37965	23403	100	100
Будинки, споруди	15032	10109	137	750	329	800	-	14419	10580	39,59	33,29
Машини та обладнання	8349	4518	2059	28	28	1387	-	10380	5877	21,99	23,96
Транспортні засоби	12613	6834	3630	75	75	2181	-	16168	8940	33,22	37,32
Інструменти, прилади та інвентар	283	259	-	-	-	8	-	283	267	0,75	0,65
Тварини	2	2	-	-	-	-	-	2	2	0,01	0,00
Багаторічні насадження	12	7	-	-	-	1	-	12	8	0,03	0,03
Малоцінні необоротні матеріальні	1674	1674	521	140	140	521	-	2055	2055	4,41	4,74

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Найшло за рік	Вибуло за рік		Нарахування по амортизації	Інші зміни за рік	Залишок на кінець року	Питома вага, %			
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос				первісної (переоціненої) вартості	знос	первісна вартість	знос
активи												
Разом	37965	23403	6347	993	572	4898	-	-	43319	27729	100	100
Будинки, споруди	14419	10580	227	21	21	720	3	1	14628	11280	33,29	32,61
Машини та обладнання	10380	5877	1060	191	177	1410	-19	-9	11230	7101	23,96	25,04
Транспортні засоби	16168	8940	425	7	7	2428	19	9	16605	11370	37,32	37,02
Інструменти, прилади та інвентар	283	267	51	14	14	18			320	271	0,65	0,71
Тварини	2	2							2	2	0,00	0,00
Багаторічні насадження	12	8							12	8	0,03	0,03
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2055	2055	143	140	140	143			2058	2058	4,74	4,59
Разом	43319	27729	1906	373	359	4719	3	1	44855	32090	100	100
Будинки, споруди	14628	11280	167	50	48	620	-209	-195	14536	11657	32,61	32,06
Машини та обладнання	11230	7101	727	254	250	1377	229	214	11932	8442	25,04	26,32
Транспортні засоби	16605	11370	310	296	296	2023			16295	13097	37,02	35,94
Інструменти	320	271	8	8	8	19			312	282	0,71	0,69

Групи основних засобів	Залишок на початок року		Надійшло за рік	Вибуло за рік		Нарахування по амортизації	Інші зміни за рік	Залишок на кінець року	Питома вага, %			
	первісна вартість	знос		первісна вартість	знос				первісна (переоціненої) вартості	знос	первісна вартість	знос
, прилади та інвентар												
Тварини	2	2						2	2	0,00	0,00	
Багаторічні насадження	12	8						12	9	0,03	0,03	
Малоцінні необоротні матеріальні активи	2058	2058	404	207	207	350	-2	-1	2253	2200	4,59	4,97
Разом	44855	32090	1298	829	809	4390	18	18	45342	35689	100	100

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Провівши аналіз даних таблиці 3.2 можна підмітити, що вагомих відсоток від усієї частки основних засобів займають будинки і споруди, машини та обладнання і транспортні засоби. На початок звітної 2016 року їхня частина становить 48,5%, 20,8%, 24,7% відповідно. А на кінець цього року, відповідно 40,3%, 21,9%, 32,7%. А на кінець 2017 р., відповідно 39,6%, 22%, 33,2%. На початку звітної 2018 року їхня частка становить 39,6%, 22,0%, 33,2% відповідно. А у кінці цього року, відповідно 33,3%, 24,0%, 37,3%. У 2019 році ці показники на початку року відповідно становили 33,3%, 24,0%, 37,3% на кінець 2019 р., відповідно 32,6%, 25,0%, 37,0%. У 2020 році ці показники на початку року становили 32,6%, 25,0%, 35,9%, а на кінець року 32,0%, 26,3%, 35,9%.

Щоб дізнатися вартість основних засобів, які припадають на одну гривню виробленої продукції. Прораховую наступний показник **фондомісткість**. Щоб визначити фондомісткість розраховую за відношенням середньорічної вартості основних засобів до обсягу виробленої продукції. При нормальній умові фондомісткість повинна мати тенденцію до зменшення. Отже розраховую по формулі:

$$\Phi_{\text{м}} = \text{ОВЗ}_{\text{ср}} / \text{ВП} \quad (3.1)$$

де $\text{ОВЗ}_{\text{ср}}$ середня річна вартість ОЗ;

ВП – виготовлена продукція (тис.грн).

Відповідно:

$$- \Phi_{\text{м}2016} = ((27242 + 33261) / 2) / 74001 = 0,41, \text{ тобто } 41 \text{ копійка.}$$

$$- \Phi_{\text{м}2017} = ((33261 + 37965) / 2) / 60844 = 0,58, \text{ тобто } 58 \text{ копійок.}$$

$$- \Phi_{\text{м}2018} = ((37965 + 43319) / 2) / 74056 = 0,55, \text{ тобто } 55 \text{ копійок.}$$

$$- \Phi_{\text{м}2019} = ((43319 + 44855) / 2) / 62215 = 0,71, \text{ тобто } 71 \text{ копійка.}$$

$$- \Phi_{\text{м}2020} = ((44855 + 45342) / 2) / 78689 = 0,57, \text{ тобто } 57 \text{ копійок.}$$

Далі знаходжу частку вартості основних засобів, як списано на витрати виробництва у попередніх періодах. Це характеризує показник **коефіцієнт зносу**. Розраховується шляхом відношення суми зносу основних

засобів до суми їхньої первісної вартості. Визначається за наступною формулою:

$$K_3 = \left(\frac{Z_{O3}}{OB3} \right) * 100\% \quad (3.2)$$

де Z_{O3} – сума зносу ОЗ;

OB3 – балансова вартість ОЗ (обидва показники вказуються в тис. грн)

$$K_3(2016) = \left(\frac{18421}{33261} \right) * 100 = 55\%$$

$$K_3(2017) = \left(\frac{23403}{37965} \right) * 100 = 62\%$$

$$K_3(2018) = \left(\frac{27729}{43319} \right) * 100 = 64\%$$

$$K_3(2019) = \left(\frac{32090}{44855} \right) * 100 = 71\%$$

$$K_3(2020) = \left(\frac{35689}{45342} \right) * 100 = 79\%$$

Тепер ми можемо визначити показник **коефіцієнт придатності**. Він є не менш важливим, знаходиться як частка від ділення залишкової вартості на первісну вартість основних засобів. Коефіцієнт придатності демонструє, яка частина основних засобів здатна для експлуатації у процесі господарської діяльності...

$$K_{\Pi} = 100\% - K_3 \quad (3.3)$$

Де K_3 – коефіцієнт зносу основних засобів.

$$K_{\Pi(2016)} = 100\% - K_3 = 100\% - 55\% = 45\%$$

$$K_{\Pi(2017)} = 100\% - K_3 = 100\% - 62\% = 38\%$$

$$K_{\Pi(2018)} = 100\% - K_3 = 100\% - 64\% = 36\%$$

$$K_{\Pi(2019)} = 100\% - K_3 = 100\% - 71\% = 29\%$$

$$K_{\Pi(2020)} = 100\% - K_3 = 100\% - 79\% = 21\%$$

Необхідний нам для аналізу наступний показник **коефіцієнт оновлення**. Коефіцієнт оновлення визначає інтенсивність впровадження в роботу основних

засобів і відтворює частку залучених у роботу, в даний період основних засобів. Використовуємо наступну формулу:

$$K_o = \left(\frac{OBZ_n}{OBZ_{кр}} \right) * 100\% \quad (3.4)$$

де OBZ_n – ОЗ, що надійшли у звітному періоді;

$OBZ_{кр}$ – вартість ОЗ на кінець року (вартість указано у тис. грн).

$$K_o(2016) = \left(\frac{7070}{33261} \right) * 100\% = 21,3\%$$

$$K_o(2017) = \left(\frac{3277}{37965} \right) * 100\% = 8,6\%$$

$$K_o(2018) = \left(\frac{6347}{43319} \right) * 100\% = 14,6\%$$

$$K_o(2019) = \left(\frac{1906}{44855} \right) * 100\% = 4,2\%$$

$$K_o(2020) = \left(\frac{1298}{45342} \right) * 100\% = 2,9\%$$

Коефіцієнт вибуття характеризує інтенсивність вибуття основних засобів із процесу виробництва і відображає частку виучених в даному періоді основних засобів.

$$K_b = \left(\frac{OBZ_b}{OBZ_{пр}} \right) * 100\% \quad (3.5)$$

де OBZ_b – вартість ОЗ що вибули;

$OBZ_{пр}$ – вартість ОЗ на початок року (показники вказані в тис. грн).

$$K_b(2016) = \left(\frac{1951}{27242} \right) * 100 = 3,9\%$$

$$K_b(2017) = \left(\frac{161}{33261} \right) * 100 = 0,5\%$$

$$K_b(2018) = \left(\frac{993}{37965} \right) * 100 = 2,6\%$$

$$K_b(2019) = \left(\frac{373}{43319} \right) * 100 = 0,9\%$$

$$K_b(2020) = \left(\frac{829}{44855} \right) * 100 = 1,8\%$$

Щоб дізнатися на скільки збільшилися ОЗ у звітному періоді, можна вирахувати коефіцієнт приросту. Знаходиться за формулою:

$$K_{пр} = \left(\frac{ОВЗ_{н7} - ОВЗ_{в}}{ОВЗ_{бал}} \right) * 100\% \quad (3.6)$$
 де $ОВЗ_{н7}$ це вартість ОЗ, що надійшли з звітний період;
 $ОВЗ_{в}$ вартість ОЗ, що вибули за з.п.;

$ОВЗ_{бал}$ – балансова вартість ОЗ на кінець звітного року. (вказано у тис. грн).

$$K_{пр(2016)} = \left(\frac{7070 - 1051}{33261} \right) * 100\% = 18,1\%$$

$$K_{пр(2017)} = \left(\frac{1588 - 161}{37965} \right) * 100\% = 3,8\%$$

$$K_{пр(2018)} = \left(\frac{6347 - 993}{43319} \right) * 100 = 12,4\%$$

$$K_{пр(2019)} = \left(\frac{1906 - 373}{44855} \right) * 100\% = 3,4\%$$

$$K_{пр(2020)} = \left(\frac{1298 - 829}{45342} \right) * 100\% = 1,0\%$$

Всі пораховані коефіцієнти зведемо у таблиці 3.3

Таблиця 3.3

Показники стану основних виробничих засобів

Показники стану	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
Коефіцієнт зносу	55	62	64	71	79
Коефіцієнт придатності	45	38	36	29	21
Коефіцієнт оновлення	21,3	8,6	14,6	4,2	2,9
Коефіцієнт вибуття	3,9	0,5	2,6	0,9	1,8
Коефіцієнт приросту	18,1	3,8	12,4	3,4	1,0

Проаналізувавши таблицю 3.3., можна побачити, що досить значним є коефіцієнт зносу, 55%, 62%, 64%, 71%, 79 %, по роках відповідно, такий великий відсоток свідчить про застаріле обладнання підприємства, це поширене явище на господарствах лісової галузі.

Коефіцієнт оновлення у відсотках 21,3 % – 2016 р., та 8,6 % в 2017 р., 14,6 % – 2018 р., та 4,2 % в 2019 р., 2,9 в 2020р., спостерігаємо, що оновлення ОЗ з

НУБІП УКРАЇНИ

кожним роком проходить все менше, відповідно через це і зростає коефіцієнт зносу.

Коефіцієнт вибуття складає у 2016 р. – 3,9 %, 2017 р. – 0,5 %, 2018 р. – 2,6

%, 2019 р. – 0,9 %, 2020 р. – 1,8 %.

НУБІП УКРАЇНИ

Коефіцієнт приросту в 2016 р. – 18,1 %, 2017 р. – 3,8 %, 2018 р. – 12,4 %, 2019 р. – 3,4 %, 2020 р. – 1,0 %.

Порахувавши коефіцієнти бачимо, що з кожним роком ситуація на підприємстві погіршується, це пов'язано з не достатком фінансування, низьким рівнем реалізації деревини. Для ефективнішого виконання виробничих завдань слід краще проводити оновлювання основних виробничих засобів.

НУБІП УКРАЇНИ

Також один найпоширеніший показник ефективності вжитку основних засобів це **фондовіддача**. Цей показник розраховується як відношення обсягу виготовленої продукції до середньорічної вартості основних засобів.

Визначаємо за формулою:

НУБІП УКРАЇНИ

$$\Phi_{\text{в}} = \frac{\text{ВП}}{\text{ОВЗ}_{\text{ср}}} \quad (3.7)$$

де ВП – виготовлена продукція у грошовому виразі; $\text{ОВЗ}_{\text{ср}}$ –

середньорічна вартість основних засобів за звітний період (показники вказані у тис. грн.).

НУБІП УКРАЇНИ

$$\Phi_{\text{в}(2016)} = \frac{74001}{(27242 + 33261)/2} = 2,4 \text{ грн/грн}$$

$$\Phi_{\text{в}(2017)} = \frac{60844}{(33261 + 37965)/2} = 1,7 \text{ грн/грн}$$

НУБІП УКРАЇНИ

$$\Phi_{\text{в}(2018)} = \frac{74056}{(37965 + 43319)/2} = 1,8 \text{ грн/грн}$$

$$\Phi_{\text{в}(2019)} = \frac{62215}{(43319 + 44855)/2} = 1,4 \text{ грн/грн}$$

$$\Phi_{\text{в}(2020)} = \frac{78689}{(44855 + 45342)/2} = 1,7 \text{ грн/грн}$$

НУБІП УКРАЇНИ

Рентабельність основних засобів - це відносний показник ефективності використання основних засобів. Знаходиться шляхом ділення прибутку на середньорічну вартість основних засобів. Пораховуємо його по формулі:

$$P_{\text{оф}} = \frac{П_p}{\text{ОФ}_{\text{ср}}} * 100\% \quad (3.8)$$
 де $П_p$ – валовий прибуток від реалізації товарної продукції;
 $\text{ОФ}_{\text{ср}}$ – середньорічна вартість основних фондів. (показники зазначені в тис.грн.).

$$P_{\text{оф}(2016)} = \frac{14782}{(27242+33261)/2} * 100\% = 49\%$$

$$P_{\text{оф}(2017)} = \frac{7302}{(33261+37965)/2} * 100\% = 20\%$$

$$P_{\text{оф}(2018)} = \frac{6567}{(37965+43319)/2} * 100\% = 16\%$$

$$P_{\text{оф}(2019)} = \frac{1033}{(43319+44855)/2} * 100\% = 2,3\%$$

$$P_{\text{оф}(2020)} = \frac{3167}{(44855+45342)/2} * 100\% = 7\%$$

3.2. Оборотні кошти та показники, які характеризують ефективність їхнього використання

Виробництво у господарстві забезпечується також і оборотними засобами, а не тільки основними.

Оборотні засоби – це сукупність оборотних виробничих фондів і фондів обігу у вартісному виразі

Оборотними коштами називають кошти які аносовані в фонди обігу та оборотні виробничі фонди, щоб забезпечити безперервний процес виробництва, безперервної реалізації продукції та отримання прибутку.

На рисунку 3.7. зображено схему структури оборотних коштів.

нубіп України

Рис.3.7. Структура оборотних коштів

У своєму кругообігу оборотні кошти проходять послідовно три стадії:

- Грошова - підготовча стадія, де гроші переходять у виробничі запаси.
- Товарна - авансова, оборотні кошти котрі виступають у вигляді готової продукції.
- Виробнича - безпосередній процес виробництва. Результатом якої є випуск готової продукції.

В таблиці 3.4. наведено структуру оборотних засобів.

Таблиця 3.4

Структура оборотних засобів підприємства

Групи оборотних засобів	2016		2017		2018		2019		2020	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Запаси	4365	44,3	5504	40,6	6819	64,1	8821	82,7	5906	46,9
Поточні біологічні активи	733	7,4	169	1,2	30	0,3	48	0,4		0,0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги	624	6,3	486	3,6	672	6,8	1043	9,8	1083	8,6
Дебіторська заборгованість за виданими авансами, з бюджетом	381	3,9	181	1,3	289	2,9	323	4,9	379	3,0

Продовження таблиці 3.4

Інша поточна дебіторська заборгованість	192	1,9	299	2,2	165	1,7	131	1,2	10,1	0,8
Гроші та їх еквіваленти	3569	36,2	6831	50,4	2218	22,4	89	0,8	5049	40,1
Витрати майбутніх періодів	-	-	79	0,6	175	1,8	16	0,1	76	0,6
Оборотні засоби, всього	9864	100	13549	100	9862	100	10671	100	12596	100

Графічне зображення показників наведено на рис. 3.8.

Рис.3.8. Структура оборотних коштів

При аналізі таблиці 3.4 бачимо, що в 2016 році найбільшу частку оборотних засобів складають запаси (44,3%) і гроші та їх еквіваленти (36,2%). У 2017 році відповідно найбільші частки оборотних засобів складають гроші та їх еквіваленти (50,4%), і запаси (40,6%). В 2018 році найбільші частки оборотних засобів складають запаси (64,1%), і гроші та їх еквіваленти (22,4%).

У 2019 році відповідно найбільші частки оборотних засобів складають запаси (82,7%), і дебіторська заборгованість за продукцію (9,8%). В 2020 році найбільші частки оборотних засобів складають запаси (46,9%), і гроші та їх

еквіваленти (40,1%). Спостерігаємо, що зі зменшенням запасів відбувається збільшення накопичення грошей, що являється звичайним явищем.

Тепер за допомогою наступних коефіцієнтів визначимо ефективність використання оборотних засобів:

Коефіцієнт оборотності - визначає скільки оборотів виконали оборотні засоби за період, що аналізується. Цей коефіцієнт знаходимо шляхом ділення реалізованої продукції на середній залишок оборотних засобів у певному періоді.

$$K_o = \frac{РП}{OЗ_{cp}} \quad (3.9)$$

де K_o – коефіцієнт оборотності коштів в обігу;

$РП$ – сума реалізованої продукції; $OЗ_{cp}$ – середня сума обігових коштів.
(показники вказані у тис.грн).

$$K_{o(2016)} = \frac{74001}{\frac{(3711 + 9864)}{2}} = 10,9$$

$$K_{o(2017)} = \frac{60844}{\frac{(9864 + 13549)}{2}} = 5,2$$

$$K_{o(2018)} = \frac{74056}{\frac{(13549 + 9862)}{2}} = 6,3$$

$$K_{o(2019)} = \frac{62215}{\frac{(9862 + 10671)}{2}} = 6,1$$

$$K_{o(2020)} = \frac{78689}{\frac{(10671 + 12596)}{2}} = 6,8$$

У результаті прискорення оборотності оборотних засобів відбувається процес вивільнення їх з обороту, а при сповільненні – в оборот залучаються додаткові кошти.

Далі аналізуємо коефіцієнт завантаження показник, який вказує скільки основних оборотних засобів припадає на одну гривню реалізованої продукції у звітному періоді. Цей коефіцієнт, визначається за формулою:

$$K_3 = \frac{O3_{cp}}{PP} \quad (3.10)$$

де K_3 – коефіцієнт завантаження коштів в обігу;

$O3_{cp}$ – середня сума обігових коштів;

PP – сума реалізованої продукції за відповідний період.

$$K_{3(2016)} = \frac{\frac{3711 + 9864}{2}}{74001} = 0,09 \text{ грн/грн}$$

$$K_{3(2017)} = \frac{\frac{9864 + 13549}{2}}{60844} = 0,19 \text{ грн/грн}$$

$$K_{3(2018)} = \frac{\frac{13549 + 9862}{2}}{74056} = 0,16 \text{ грн/грн}$$

$$K_{3(2019)} = \frac{\frac{9862 + 10671}{2}}{62215} = 0,16 \text{ грн/грн}$$

$$K_{3(2020)} = \frac{\frac{10671 + 12596}{2}}{78689} = 0,15 \text{ грн/грн}$$

Тривалість циклу проходження обігових коштів формулює коефіцієнт тривалості обертання обігових коштів, визначається за такою формулою:

$$T = \frac{\Pi}{K_o} \quad (3.11)$$

де T – тривалість обертання обігових коштів (днів);

Π – розрахунковий період (360 днів); K_o – коефіцієнт оборотності

обігових коштів:

$$T_{(2016)} = \frac{360}{10,9} = 33 \text{ дні}$$

$$T_{(2017)} = \frac{360}{5,2} = 69 \text{ днів}$$

$$T_{(2018)} = \frac{360}{6,3} = 57 \text{ днів}$$

$$T_{(2019)} = \frac{360}{6,1} = 59 \text{ днів}$$

$$T_{(2020)} = \frac{360}{6,8} = 53 \text{ днів}$$

Аналізуємо **коєфіцієнт прибутковості**, він показує нам скільки прибутку припадає на одну гривню оборотних коштів. Визначається шляхом ділення прибутку від реалізації на середню вартість оборотних коштів.

$$K_{\text{пр}} = \frac{\Pi}{OЗ_{\text{ср}}} \quad (3.12)$$

де $K_{\text{пр}}$ – коєфіцієнт прибутковості; Π – прибуток від реалізації;

$OЗ_{\text{ср}}$ – середня вартість оборотних коштів. (показники вказані у тис. грн)

$$K_{\text{пр}(2016)} = \frac{67535}{(3711+9864)/2} = 10,0 \text{ грн/грн}$$

$$K_{\text{пр}(2017)} = \frac{51597}{(9864+13549)/2} = 4,4 \text{ грн/грн}$$

$$K_{\text{пр}(2018)} = \frac{63958}{(13549+9862)/2} = 5,5 \text{ грн/грн}$$

$$K_{\text{пр}(2019)} = \frac{53616}{(9862+10671)/2} = 10,0 \text{ грн/грн}$$

$$K_{\text{пр}(2020)} = \frac{67270}{(10671+12596)/2} = 4,4 \text{ грн/грн}$$

Розраховую **рентабельність** оборотних засобів знаходиться як частка від ділення прибутку до середніх залишків оборотних засобів:

$$K_p = \frac{\Pi}{OЗ_{\text{ср}}} * 100\% \quad (3.13)$$

де K_p – коєфіцієнт рентабельності;

Π – прибуток від реалізації;

$OЗ_{\text{ср}}$ – середня вартість оборотних коштів. (показники вказані в тис. грн)

$$K_p(2016) = \frac{67535}{(3711 + 9864)/2} * 100\% = 1000\%$$

$$K_p(2017) = \frac{51597}{(9864 + 13549)/2} * 100\% = 440\%$$

$$K_p(2018) = \frac{63958}{(13549 + 9862)/2} * 100\% = 550\%$$

$$K_p(2019) = \frac{53616}{(9862 + 10671)/2} * 100\% = 522\%$$

$$K_p(2020) = \frac{67270}{(10671 + 12596)/2} * 100\% = 578\%$$

Наступним розраховуємо **ододенний оборот** він показує нам обсяг виручки який в середньому припадає на один день від реалізації продукції за розрахунковий період. Він розраховується за формулою суму реалізованої продукції ділимо на тривалість розрахункового періоду:

$$O_{\text{одн}} = \frac{РП}{\Pi} \quad (3.14)$$

де $O_{\text{одн}}$ – оборот за один день; РП – сума реалізованої продукції протягом звітного періоду; Π – період (360 днів), (показники вказані у тис. грн)

$$O_{\text{одн}(2016)} = \frac{74001}{360} = 205,6 \text{ тис. грн/день}$$

$$O_{\text{одн}(2017)} = \frac{60844}{360} = 169,0 \text{ тис. грн/день}$$

$$O_{\text{одн}(2018)} = \frac{74056}{360} = 205,7 \text{ тис. грн/день}$$

$$O_{\text{одн}(2019)} = \frac{62215}{360} = 172,8 \text{ тис. грн/день}$$

$$O_{\text{одн}(2020)} = \frac{78689}{360} = 218,6 \text{ тис. грн/день}$$

Зведемо дані показники та коефіцієнти для зручності в таблицю 3.5.

Таблиця 3.5

Коефіцієнти та показники використання оборотних засобів

Коефіцієнти	Одиниці виміру	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Коефіцієнт оборотності		10,9	5,2	6,3	6,1	6,8
Коефіцієнт завантаження		0,09	0,19	0,16	0,16	0,15
Тривалість обертання	Днів	33	69	57	59	53
Коефіцієнт прибутковості		10,0	4,4	5,5	10,0	4,4
Коефіцієнт рентабельності	%	1000	440	550	522	578
Одноденний оборот	Тис.грн/день	205,6	169,0	205,7	172,8	218,6

Проаналізувавши дані можна зазначити, що у 2016 р. коефіцієнт оборотності був найвищий 10,9, порівняно із 2017 та 2018 роком. У 2020 р. коефіцієнт оборотності був найвищий 6,8, порівняно із 2018 та 2019 роком. Одноденний оборот впав у 2017 році з 205,6 до 169,0 тис.грн/день та зріс в 2018 до 205,7, одноденний оборот впав у 2019 році з 205,7 до 172,8 тис.грн/день та зріс в 2020 до 218,6, що вказує нам на нестійку тенденцію.

Слід зазначити, що для покращення ефективності використання основних і оборотних засобів слід збільшувати інтенсивне навантаження, та впроваджувати більш потужні та високотехнологічні машини та механізми. Також варто вчасно списувати морально застарілу техніку, та закупляти більш новітню техніку.

НУБІП України

РОЗДІЛ 4 РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

4.1. Розрахунок показників рентабельності

У даному розділі детально описані більшість показників рентабельності, які застосовують для аналізу діяльності підприємств різних форм власності.

Проведемо розрахунки деяких вищезгаданих показників у розрізі досліджуваних років використовуючи дані річної фінансової звітності ДП «Миргородське лісове господарство» за 2016-2020 роки, для цього використаємо форми №1 «Баланс» та №2 «Звіт про фінансові результати» наведені у додатках. При проведенні розрахунку даних також використовуватимемо калькуляцію собівартості на деякі види продукції.

Розраховуємо по таких групах основні показники рентабельності:

Витратні показники:

Рентабельність продукції (товарів, робіт, послуг)

$$P_{II} = \frac{ВП}{СВ} \times 100\% \quad (4.1)$$

де ВП – валовий прибуток;

СВ – собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

$$P_{II2016} = \frac{ВП}{СВ} \times 100\% = \frac{14782}{52753} = 28,0\%$$

$$P_{II2017} = \frac{ВП}{СВ} \times 100\% = \frac{7302}{44295} = 16,5\%$$

$$P_{II2018} = \frac{ВП}{СВ} \times 100\% = \frac{6567}{57391} = 11,4\%$$

$$P_{II2019} = \frac{ВП}{СВ} \times 100\% = \frac{1033}{52583} = 2,0\%$$

$$P_{II2020} = \frac{ВП}{СВ} \times 100\% = \frac{3167}{64103} = 4,9\%$$

Рентабельність господарської діяльності

$$R_{ГД} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% \quad (4.2)$$

де $\Phi P_{ОД}$ – загальний фінансовий результат від операційної діяльності; B_3 – загальні витрати підприємства

$$R_{ГД2016} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% = \frac{3596}{77489} \times 100\% = 4,6\%$$

$$R_{ГД2017} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% = \frac{1372}{56828} \times 100\% = 2,4\%$$

$$R_{ГД2018} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% = \frac{2033}{85766} \times 100\% = 2,4\%$$

$$R_{ГД2019} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% = \frac{1012}{86484} \times 100\% = 1,2\%$$

$$R_{ГД2020} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% = \frac{20}{79538} \times 100\% = 0,02\%$$

$$R_{ГД2020} = \frac{\Phi P_{ОД}}{B_3} \times 100\% = \frac{20}{79538} \times 100\% = 0,02\%$$

Ресурсні показники:

Рентабельність підприємства

$$R_{П} = \frac{ЧП}{СА} \times 100\% \quad (4.3)$$

де $ЧП$ – чистий прибуток підприємства; $СА$ – середньорічна вартість активів підприємства

$$R_{П2016} = \frac{ЧП}{СА} \times 100\% = \frac{2776}{22719} \times 100\% = 12,2\%$$

$$R_{П2017} = \frac{ЧП}{СА} \times 100\% = \frac{1040}{28391,5} \times 100\% = 3,7\%$$

$$R_{П2018} = \frac{ЧП}{СА} \times 100\% = \frac{1340}{28765,5} \times 100\% = 4,7\%$$

$$R_{П2019} = \frac{ЧП}{СА} \times 100\% = \frac{1052}{26469,5} \times 100\% = 4,0\%$$

$$R_{П2020} = \frac{ЧП}{СА} \times 100\% = \frac{180}{24868} \times 100\% = 0,7\%$$

Рентабельність власного капіталу

$$P_{BK} = \frac{ПДП}{СВК} \times 100\% \quad (4.4)$$

де ПДП – прибуток до оподаткування;

СВК – середньорічна вартість власного капіталу

$$P_{BK2016} = \frac{ПДП}{СВК} \times 100\% = \frac{3774}{18581,5} \times 100\% = 20,3\%$$

$$P_{BK2017} = \frac{ПДП}{СВК} \times 100\% = \frac{1556}{24210,5} \times 100\% = 6,4\%$$

$$P_{BK2018} = \frac{ПДП}{СВК} \times 100\% = \frac{1925}{25130} \times 100\% = 7,7\%$$

$$P_{BK2019} = \frac{ПДП}{СВК} \times 100\% = \frac{1483}{26469,5} \times 100\% = 5,6\%$$

$$P_{BK2020} = \frac{ПДП}{СВК} \times 100\% = \frac{385}{18324} \times 100\% = 2,1\%$$

Рентабельність необоротних активів

$$P_{НА} = \frac{ПДП}{СНА} \times 100\% \quad (4.5)$$

де СНА – середньорічна вартість необоротних активів

$$P_{НА2016} = \frac{ПДП}{СНА} \times 100\% = \frac{3774}{15931,5} \times 100\% = 23,7\%$$

$$P_{НА2017} = \frac{ПДП}{СНА} \times 100\% = \frac{1556}{16685} \times 100\% = 9,3\%$$

$$P_{НА2018} = \frac{ПДП}{СНА} \times 100\% = \frac{1925}{17060} \times 100\% = 11,3\%$$

$$P_{НА2019} = \frac{ПДП}{СНА} \times 100\% = \frac{1483}{16203} \times 100\% = 9,1\%$$

$$P_{НА2020} = \frac{ПДП}{СНА} \times 100\% = \frac{385}{13234,5} \times 100\% = 2,9\%$$

Рентабельність оборотних активів

$$P_{OA} = \frac{ПДП}{COA} \times 100\% \quad (4.6)$$

де COA – середньорічна вартість оборотних активів

$$R_{OA2016} = \frac{П_{ДП}}{COA} \times 100\% = \frac{3774}{6787,5} \times 100\% = 55,6\%$$

$$R_{OA2017} = \frac{П_{ДП}}{COA} \times 100\% = \frac{1556}{11706,5} \times 100\% = 13,3\%$$

$$R_{OA2018} = \frac{П_{ДП}}{COA} \times 100\% = \frac{1925}{11705,5} \times 100\% = 16,4\%$$

$$R_{OA2019} = \frac{П_{ДП}}{COA} \times 100\% = \frac{1483}{10266,5} \times 100\% = 14,4\%$$

$$R_{OA2020} = \frac{П_{ДП}}{COA} \times 100\% = \frac{385}{11633,5} \times 100\% = 3,3\%$$

Показники доходу:

Валова рентабельність продажу

$$R_{BPII} = \frac{BП}{ЧД} \times 100\% \quad (4.7)$$

де BП – валовий прибуток

ЧД – чистий дохід

$$R_{BPII2016} = \frac{BП}{ЧД} \times 100\% = \frac{14782}{67535} \times 100\% = 21,9\%$$

$$R_{BPII2017} = \frac{BП}{ЧД} \times 100\% = \frac{7302}{51597} \times 100\% = 14,1\%$$

$$R_{BPII2018} = \frac{BП}{ЧД} \times 100\% = \frac{6567}{63958} \times 100\% = 10,3\%$$

$$R_{BPII2019} = \frac{BП}{ЧД} \times 100\% = \frac{1033}{52583} \times 100\% = 2,0\%$$

$$R_{BPII2020} = \frac{BП}{ЧД} \times 100\% = \frac{3167}{64103} \times 100\% = 4,9\%$$

Чиста рентабельність продажу

$$R_{ЧП} = \frac{ЧП}{ЧД} \times 100\% \quad (4.8)$$

де ЧП – чистий прибуток;

ЧД – чистий дохід

$$R_{\text{ЧП}2016} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\% = \frac{2776}{67535} \times 100\% = 4,1\%$$

$$R_{\text{ЧП}2017} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\% = \frac{1040}{51597} \times 100\% = 2,0\%$$

$$R_{\text{ЧП}2018} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\% = \frac{1340}{63958} \times 100\% = 2,1\%$$

$$R_{\text{ЧП}2019} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\% = \frac{1052}{53616} \times 100\% = 2,0\%$$

$$R_{\text{ЧП}2020} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД}} \times 100\% = \frac{180}{67270} \times 100\% = 0,3\%$$

Рентабельність доходу від операційної діяльності

$$R_{\text{ДОД}} = \frac{\text{ФРОД}}{\text{ДОД}} \times 100\% \quad (4.9)$$

де ФРОД – фінансовий результат від операційної діяльності;

ДОД – дохід від операційної діяльності

$$R_{\text{ДОД}2016} = \frac{\text{ФРОД}}{\text{ДОД}} \times 100\% = \frac{3596}{13578} \times 100\% = 26,5\%$$

$$R_{\text{ДОД}2017} = \frac{\text{ФРОД}}{\text{ДОД}} \times 100\% = \frac{1372}{8940} \times 100\% = 15,3\%$$

$$R_{\text{ДОД}2018} = \frac{\text{ФРОД}}{\text{ДОД}} \times 100\% = \frac{2033}{12001} \times 100\% = 16,9\%$$

$$R_{\text{ДОД}2019} = \frac{\text{ФРОД}}{\text{ДОД}} \times 100\% = \frac{1012}{14872} \times 100\% = 6,8\%$$

$$R_{\text{ДОД}2020} = \frac{\text{ФРОД}}{\text{ДОД}} \times 100\% = \frac{20}{11131} \times 100\% = 0,2\%$$

Всі обраховані показники рентабельності для зручності проведення аналізу відобразимо в таблиці 4.1.

НУБІП України

Таблиця 4.1

Показники рентабельності ДП «Миргородське лісове господарство»

№ п/п	Показник	Розраховані значення				
		2016	2017	2018	2019	2020
Витратні показники						
1	Рентабельність продукції	28,0	16,5	11,4	2,0	4,9
2	Рентабельність господарської діяльності	4,6	2,4	2,4	1,2	0,02
Ресурсні показники						
3	Рентабельність підприємства	12,2	3,7	4,7	4,0	0,7
4	Рентабельність власного капіталу	20,3	6,4	7,7	5,6	2,1
5	Рентабельність необоротних активів	23,7	9,3	11,3	9,1	2,9
6	Рентабельність оборотних активів	58,6	13,3	16,4	14,4	3,3
Доходні показники						
7	Валова рентабельність продажу	21,9	14,1	10,3	2,0	4,9
8	Чиста рентабельність продажу	4,1	2,0	2,1	2,0	0,3
9	Рентабельність доходу від операційної діяльності	26,5	15,3	16,9	6,8	0,2

Аналізуючи данні розрахунків рентабельності підприємства можна зробити такі висновки:

1) Показник рентабельності продукції та дохідний показник валової рентабельності продажу мають тенденцію до зниження, що є негативним фактором.

2) Загальна картина показує нам, що у з кожним роком показники підприємства спостерігається тенденція до зниженою показників, падіння підприємства пов'язано з запровадженням мораторію на експорт лісу-крупляку, і низькою реалізацією деревини на внутрішньому ринку.

3) Найбільш важливими для оцінки діяльності підприємства є група доходних показників. Чиста рентабельність як і більшість показників,

залежить від величини чистого прибутку, аналізуючи спостерігаємо тенденція по зменшенню цього показника з кожним роком.

4.2. Розрахунок показників ліквідності та платоспроможності

Розрахунок та оцінка показників ліквідності та платоспроможності.

Порядок розрахунку, умовні позначення та нормативне значення згаданих у Розділі 2 показників наведено у таблиці 4.2.

Таблиця 4.2
Відносні показники та порядок їх розрахунку

№ п/п	Назва показника	Розрахунки	Умовні позначення	Нормативне значення
1	Коефіцієнт покриття	$K_{п} = \frac{ОбА}{ПЗ} = \frac{P1195}{P1695}$	ОбА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання	>2

№ п/п	Назва показника	Розрахунки	Умовні позначення	Нормативне значення
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{шл} = \frac{BO + ДЗ + ПФІ + ГК}{ПЗ} = \frac{\sum (P1120 + P1125 + P1130 + P1140 + P1145 + P1155 + P1160)}{P1695}$	ВО – векселі отримані; ДЗ – дебіторська заборгованість; ПФІ – поточні фінансові інвестиції; ГК – грошові кошти	>1
3	Показник абсолютної ліквідності	$K_{ал} = \frac{ПФІ + ГК}{ПЗ} = \frac{P1160 + P1165}{P1695}$	ПФІ – поточні фінансові інвестиції; ГК – грошові кошти; ПЗ – поточні зобов'язання	0,1-0,2
4	Чистий оборотний капітал	$Чоб = P1195 - P1695$	ОБА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання	>0

Проведемо розрахунки показників ліквідності та платоспроможності на початок та кінець звітних періодів 2016 - 2020 років за даними фінансової звітності (балансу) наведені у додатках. Отримані показники узагальнимо у

таблицях 4.3 – 4.7

Таблиця 4.3

Показники ліквідності та платоспроможності ДП «Миргородське лісове господарство» станом на 2016 рік

№ п/п	Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Нормативне значення
1	Коефіцієнт покриття	1,20	1,95	0,75	>2
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,33	0,24	-0,09	>1
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,12	0,70	0,58	0,1-0,2
4	Чистий оборотний капітал	623	4798	4175	> 0

Аналізуючи значення коефіцієнта покриття треба відзначити, що підприємство не в змозі своєчасно ліквідувати свої борги. Добрим є те, що значення не досягло критичного (критичне значення коефіцієнту дорівнює 1), але і не досягло нормального значення. Коефіцієнт швидкої ліквідності має низький показний. На початок звітного періоду коефіцієнт абсолютної ліквідності в межах норми проте на кінець року він перевищив норму, високий показник абсолютної ліквідності показує нам те, що вагома частина капіталу вкладається на формування непродуктивних активів.

Показники ліквідності та платоспроможності ДП «Миргородське лісове господарство» станом на 2017 рік

п/п	Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Нормативне значення
	Коефіцієнт покриття	1,95	4,14	2,19	>2
	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,24	0,29	-0,05	>1
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,70	2,09	1,39	0,1-0,2
	Чистий оборотний капітал	4798	10274	5476	> 0

Коефіцієнт покриття значно зріс за аналізуючий період, це пов'язано із збільшенням оборотних засобів та значним зниженням поточних зобов'язань. Отже підприємство успішно функціонує. Коефіцієнт швидкої ліквідності має низький показний. За звітний період коефіцієнт абсолютної ліквідності перевищив норму, високий показник абсолютної ліквідності показує нам те, що вагома частина капіталу вкладається на формування непродуктивних активів.

Таблиця 4.5

Показники ліквідності та платоспроможності ДП «Миргородське лісове господарство» станом на 2018 рік

№ п/п	Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Нормативне значення
1	Коефіцієнт покриття	4,14	2,47	1,67	>2
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,29	0,28	-0,01	>1
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,10	0,55	-1,55	0,1-0,2
4	Чистий оборотний капітал	10274	5866	4408	>0

У 2018 році відбулося погіршення за показником коефіцієнта покриття, на кінець року він знизився порівняно із 2017 роком, проте залишився вищим норми. Отже підприємство в змозі покрити свої борги. Таке падіння було викликано зменшенням оборотних засобів та збільшенням поточних зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився у напрямку норми, але не дійшов до її меж. Загалом проаналізувавши розраховані показники слід визначити, що коефіцієнт швидкої ліквідності, і тримається майже на одному і тому ж рівні. Це свідчить, що підприємство в 2016 - 2018 роках не змогло вчасно покривати свої зобов'язання перед дебіторами.

Показники ліквідності та платоспроможності ДП «Миргородське лісове господарство» станом на 2019 рік

№ п/п	Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Нормативне значення
1	Коефіцієнт покриття	2,47	1,38	-1,09	>2
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,28	0,22	-0,06	>1
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,55	0,01	-0,54	0,1-0,2
4	Чистий оборотний капітал	5866	2962	-2904	> 0

У 2019 році відбулося погіршення за показником коефіцієнта покриття, на кінець року він знизився порівняно із 2018 роком, проте не досягло критичного (критичне значення коефіцієнту дорівнює 1), але і не досягло нормального значення. Отже підприємство в змозі покрити свої борги. Таке падіння було викликано зменшенням оборотних засобів та збільшенням поточних зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності знизився у напрямку норми та дійшов до її меж.

Показники ліквідності та платоспроможності ДП «Миргородське лісове господарство» станом на 2020 рік

№ п/п	Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Абсолютне відхилення	Нормативне значення
1	Коефіцієнт покриття	1,38	2,34	0,96	> 2
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,22	0,29	0,07	> 1
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,94	0,93	0,1-0,2
4	Чистий оборотний капітал	2962	7190	4228	> 0

Коефіцієнт покриття значно зріс за аналізуючий період, це пов'язано із збільшенням оборотних засобів та значним зниженням поточних зобов'язань. Отже підприємство успішно функціонує. Коефіцієнт швидкої ліквідності має

низький показний. За звітний період коефіцієнт абсолютної ліквідності перевищив норму, високий показник абсолютної ліквідності показує нам те, що вагома частина капіталу вкладається на формування непродуктивних активів.

Загалом проаналізувавши розраховані показники слід зазначити, що коефіцієнт швидкої ліквідності тримається майже на одному і тому ж рівні. Це свідчить, що підприємство в 2016-2020 роках не змогло вчасно покривати свої зобов'язання перед дебіторами.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності наближеним до норми було лише на початку 2016 року та кінець 2019 початок 2020 року, у всі інші роки

воно значно перевищувало нормативне значення, що є негативно для успішної діяльності підприємства.

Отже, провівши розрахунок показників ліквідності та платоспроможності підприємства станом на 2016-2020 роки можна зробити наступні висновки:

При побудові балансу ліквідності спостерігається наступна тенденція: значення високоліквідних активів по досліджуваних роках значно більші ніж значення спарених з ними найбільш термінових зобов'язань, за виключенням даних початку 2016 та 2018 року, це свідчить про те, що значення вище нормативного вказує на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами.

Позитивним є те, що у всіх досліджуваних роках, окрім 2016 та 2019 підприємство могло покрити свої довгострокові зобов'язання за рахунок повільно ліквідних активів, що говорить, про те що сума довгострокових зобов'язань значно не перевищувала суму повільно-ліквідних активів. Це є позитивним показником, оскільки підприємство зможе покрити свої постійні зобов'язання за рахунок важко-ліквідних активів хоча на це потрібний значний проміжок часу, для ліквідації цієї групи активів (приміром, продажу будівлі).

Як видно, ліквідність досліджуваного підприємства по досліджуваних роках не є абсолютною, тож і платоспроможність є низькою. Причиною цього є дуже незначна частка високоліквідних активів (грошових коштів і поточних фінансових інвестицій) та швидко ліквідних активів (дебіторська заборгованість) у балансі підприємства. Отже, підприємство в змозі покрити лише частину своєї заборгованості, зокрема таких як, приміром, розрахунок перед державою та власними працівниками.

Як показали розраховані показники, підприємство має невагому частку оборотних засобів у активах. Показники ліквідності та платоспроможності показали що досліджуваному підприємству варто збільшувати суму власних оборотних засобів. На мою думку це необхідно робити шляхом збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проаналізувавши дані річних статистичних звітів Державного підприємства «Миргородське лісове господарство» за 2016-2020 роки та визначивши різницю між порахованими коефіцієнтами використання основних та оборотних засобів можна зробити такі висновки.

Протягом досліджуваних років діяльності підприємства основні засоби мають значний відсоток зносу з кожним наступним роком він зростає у 2016 становив 55 %, а у 2018 уже 79 % Це свідчить про те, що на підприємстві

використовується застаріла техніка. Проте в 2016 та 2018 році були значно оновлені основні засоби, цей показник склав 21,3 % та 14,6 % відповідно.

Майже не списуються основні засоби, про що свідчить коефіцієнт вибуття, який у 2017 році був 0,5 %, 2019 році становив лише 0,9 % а у 2020 році –

1,8 %. Коефіцієнт приросту основних фондів має від'ємну динаміку, що є негативним для підприємства. При цьому ефективність використання засобів праці майже стабільна, після того як у 2017 році вона знизилась з 2,4 до 1,7 тоді стримується на одному рівні з невеликими відхиленнями, про це свідчить показник «фондовіддача», що показує, скільки товарної продукції у грошовому виразі випускається на одну гривню основних засобів.

Проаналізувавши такий показник, як рентабельність використання основних засобів можна відзначити негативну динаміку його зменшення. В загальному підсумку аналізу використання основних фондів для ефективної роботи підприємства необхідно оновити основні фонди.

Аналіз оборотних засобів показав, що в ДП «Миргородське лісове господарство» вони використовуються не досить ефективно, про що свідчить зниження коефіцієнту оборотності, збільшення терміну обертання, зниження коефіцієнту прибутковості та коефіцієнту рентабельності оборотних засобів.

Слід зазначити, що у долі оборотних коштів готова продукція складає досить незначну частину, що може свідчити про своєчасну її реалізацію та відсутність накопичення на складах.

Ліквідність підприємства по досліджуваних роках не є абсолютною, тож і платоспроможність є низькою. Причиною цього є дуже незначна частка високоліквідних активів (грошових коштів і поточних фінансових інвестицій) та швидко ліквідних активів (дебіторська заборгованість) у балансі підприємства.

З наведених даних і розрахунків можна узагальнити наступні пропозиції для покращення результатів виробничої діяльності:

1. З метою покращення використання основних виробничих засобів по можливості прискорити списання застарілої техніки.

2. Оновити основні виробничі потужності шляхом впровадження у виробничий процес нової техніки та технологій, що дасть можливість значно підвищити продуктивність праці.

3. Враховуючи особливості лісового господарства, а саме сезонність робіт, застосовувати оренду тих засобів виробництва, які мають обмежене використання.

4. Для підвищення оборотності оборотних коштів по можливості зменшити в їх структурі незавершене виробництво та виробничі запаси.

5. Підприємству необхідно зосередити свою діяльність на збільшення власного капіталу та суми власних оборотних засобів. Для цього, на нашу думку, слід провести оновлення матеріальної бази підприємства. Так, наприклад, заміна верстатів на деревообробному цеху на більш сучасні та ефективніші дасть змогу зменшити затрати на виготовлення продукції (електроенергія, людська праця, ПММ), а це в свою чергу значно зменшить собівартість продукції, та збільшить прибуток від її продажу.

6. Підприємству потрібно збільшувати кількість швидколіквідних активів оскільки вони значно менші ніж значення спарених з ними найбільш терміновими зобов'язаннями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєва А.И., Васильєв Ю.В., Малєєва А.В., Ушвицкий Л.И. Комплексний економічний аналіз господарської діяльності : Підр. посіб. 2-е вид., перероб. и доп. М.: КноРус, 2009. 672 с.
2. Алексєєва А.И., Васильєв Ю.В., Малєєва А.В., Ушвицкий Л.И. Комплексний економічний аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник. М.: Фінанси і статистика, 2006. 672с.
3. Баканов М. И., Мельник М. В., Шеремет А. Д. Теорія економічного аналізу. Посібник. Під ред. М. И. Баканова. 5-е вид., перероб. и доп. М.: Фінанси і статистика. 2005. 536 с.
4. Баканов М. И., Шереметьєв А. Д. Теорія економічного аналізу. М.: Фінанси і статистика, 1997. 416с.
5. Бланк И. А. Управління доходами. К. Ніка-Центр, 1998. 544с.
6. Бланк И. А. Фінансовий менеджмент: Навчальний курс. Бланк И. А. К.: Ніка-Центр, 1999, 528 с.
7. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. К.: Київський ДТЕУ, 2010. 692 с
8. Бланк И. А. Управління формуванням капітала. К.: Ніка-Центр, 2000. 512 с.
9. Барнгольц С.Б. Економічний аналіз господарської діяльності на сучасному етапі розвитку . М.: Фінанси і статистика, 1984. 360 с.
10. Басовский Л. Е., Басовска Е.Н. Економічна оцінка інвестицій: Навч. посіб. МІНФРА-М, 2007. 241 с.
11. Басовский Л.Е., Луїєва А.М., Басовский Л.Л. Економічний аналіз (Комплексний економічний аналіз господарської діяльності): Навч. посіб. Під ред. Л.Е. Басовского. М.: ІНФРА-М, 2008. 222 с.
12. Белозилецький В. Г. Фінанси у сучасному виконавчому процесі. Вісник Московського ін.-та. 2008. N2. Сер.6. Економіка. С. 105–113.

13. Боді Зві, Мертон Роберт. Фінанси : пер. з англ. М.: Видавничий будинок „Видьамс”, 2003. 592 с.

14. Вовк В. І. Екологічна економіка від доктрини до політики. Наукові записки НаУКМА. Том 29. Біологія та екологія. 2004. С. 65-73.

15. Глазунов В. Н. Аналіз фінансового стану підприємства Фінанси. 1999. № 2.

16. Герасимчук В. Г. Економічна складова сталого розвитку: діагностика, стратегія, ефективність [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.netreferata.com/ukr/referat5193.html-36k>.

17. Грабова, Н.М. Теорія бухгалтерського обліку. Навчальний посібник. Під ред. М.В. Кружального. 6-е вид., доп. й переробл. К.: А.С.К., 2000. 272 с.

18. Жежера, М. Порівняльна характеристика методики проведення аналізу фінансового стану підприємств в Україні та закордоном. Економіка, фінанси, право. 1999. № 5. С.12.

19. Житна, І. П. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства К.: Вища шк., 1992.

20. Зарудна Н. Я., Кундеус О.М., Яковець Т.А. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2016. 284 с.

21. Іващенко В. І., Болдох М. А. Економічний аналіз господарської діяльності. К.: КНЕУ, 1999. 204 с.

22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. Бухгалтер. учет и аудит. 2000. № 1.

23. Ільницька Г. Я. Інвестиційна політика як фактор активізації діяльності підприємств. Вісник Львівської державної фінансової академії : зб. наук. статей. Львів : Львівська державна фінансова академія, 2005. №8. С. 210-215.

24. Ільницька Г. Я. Інвестиційна політика як фактор активізації діяльності підприємств. Вісник Львівської державної фінансової академії : зб. наук. статей. Львів : Львівська державна фінансова академія, 2005. №8. С. 210

215.

25. Калина А.В., Конєва М.И., Яценко В. А. Сучасний економічний аналіз і прогнозування (мікро- і макrorівні): Навчально-метод. посіб. 3-є вид., перероб. і доп. К.: МАУП, 2003. 416 с.

26. Коваль Я. В., Бондар В. С., Голуб О. А. Проблеми модернізації лісового сектору економіки України. Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право) : наук. журнал. Київ, КНЕУ, 2004. Вип. 12. С. 350–355.

27. Ковальчук К.Ф., Аналіз господарської діяльності. . Навчальний посібник, Київ: Центр учбової літератури, 2012. 326с.

28. Колотило Д. М. Екологія і економіка : навч. посіб. К.: КНЕУ, 2005. Вид. 2-ге, доп. і перероб. 576 с.

29. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств К.: Знання, 2000. 280 с.

30. Коробов М.Я. Фінансово - економічний аналіз діяльності підприємств: Навчальний посібник. 3-тє вид., переробл. і доп. Коробов М.Я. К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. 294 с.

31. Кривень О. В. Природний капітал в системі формування екологічно збалансованої економіки : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. економ. наук: спец. 08.01.01 економічна теорія. Львів, 2006. 21 с.

32. Кривик Т. В. Еколого-економічна ефективність використання земельних ресурсів : Міжнар.наук.-практ. конф. магістрів та студентів «Облік і аудит : теорія, практика, перспективи». Мелітополь, 2005. № 5. 190 с.

33. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Економікс : принципи, проблеми і політика. М. : Республіка. 1992. 400 с.

34. Лайко П. А. Фінанси підприємств: Підручник для студ. вузів. Лайко П. А.Мних М. В. К. : Знання України, 2004. 428с

33. Лайко П. А. Фінанси підприємств: Підручник для студ. вузів .
Лайко П. А. Мних М. В. К. : Знання України, 2004. 428с.

36. Лигоненко Л., Ковальчук Г. Оцінка платоспроможності підприємства: Методичні підходи Економіка, фінанси, право. 1998. № 9.

37. Малога Н.М., Замула І.В. Природний капітал : ідентифікація та бухгалтерський вимір. Вісник економічної науки України. №1. 2010. С. 66 - 71.

38. Маркін Ю.П. Аналіз внутрішньо господарських резервів. М.: Фінанси і статистика, 1999. 420 с.

39. Маркін Ю.П. Математичні методи і моделі в економіці. М.: Вища школа, 2007. 380 с.

40. Маркін Ю.П. Економічний аналіз (навч. посібник для студентів вузів, спеціалізуючи по напрямленню «Економіка» та інші економ. спеціальності. 3-є вид., стер. М. : Видавництво «Омега-Л», 2011. 450 с.

41. Маршалл А. Принципи економічної науки. М.: Видав. група «Прогрес», 1993. 416 с.

42. Мельник Л. Г. Екологічна економіка: підручник. Суми: ВТД „Універсальна книга”, 2003. 348 с.

43. Мец В. О. Економічний аналіз (збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2001. 236 с.

44. Мішенін Є.В., Ярова І.Є. Соціально-екологічна відповідальність підприємств лісового комплексу, матеріали другої наук.- практ. конф. “Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях” (Бахчисарай, 23-24 вересня 2010 р.). – НДІ сталого розвитку та природокористування України НАН України, Кримський інститут КНЕУ ім. Вадима Гетьмана. Сімферополь: ЦП «Підприємство Фенікс», 2010. С. 235–237.

45. Молвинський А. Як скоротити затрати. Журнал «Фінансовий Директор», № 5 за 2006. – 23с.

46. Мочаліна З. М. Економічний аналіз. Навчальний посібник. З.М. Мочаліна, В.Г. Плякіда, А.Є. Ачкасов. Харків: ХНАМГ. 2007. 408 с.

47. Пояснювальна записка до річного звіту ДП «Миргородське лісове господарство» за 2018 р.

48. Прокопенко І.Ф. Методика і методологія економічного аналізу:

Навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. І. Ф. Прокопенко. В. І. Ганін.

К.: ЦУЛ, 2008. 430 с.

49. Римар М. В., Ільницька-Ликавчук Г. Я. Удосконалення інвестиційного забезпечення лісового господарства. Проблеми інтеграції науково-освітнього, інтелектуального потенціалу в державотворчому процесі :

зб. наук. праць. Тернопіль-Севастополь-Стамбул, 2007. С. 269–275.

50. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності: Підручник. 4-е вид., випр. і доп. М.: ИНФРА-М, 2009. 536 с.

51. Синякевич І. М. Лісова політика : підручник. Львів : ЗУКЦ, 2005. 244 с.

52. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : підручник [Електронний ресурс] К.: КНЕУ, 2000. Режим доступу : <http://eolib.com.ua/book.php/book=23>.

53. Сопко В. В. Бухгалтерський облік капіталу підприємства (власності, пасивів) : монографія. К. : Центр навч. л-ри, 2006. 310 с.

54. Сопко В. В., Панченкова Ю.В. Власний капітал акціонерних товариств. особливості визначення та обліку. Науковий вісник: Зб. наук.-техн. праць. Львів: НЛТУУ, 2007. С. 246–253.

55. Сопко В.В., Кім С.І. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 440

с.
56. Наренко О.М. Економічний аналіз діяльності підприємств агропромислового комплексу: Навч. посібник. К.: Вища школа, 1998. 256 с.

57. Чуев И. Н., Чуева Л. Н. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: Учебник для вузов. М.: Издательско-торговая корпорация «Данков и К°», 2006. 368 с.

58. Чумаченко М. Г. Економічний аналіз: навчальний посібник. 2-ге вид. К. : КНЕУ, 2003. 555 с.

59. Яковець Т. А. Грошова оцінка природного капіталу лісового господарства. «Економічний часопис-XXI». 2013. Вип. 5-6 (2). С. 61-64.

60. Яковець Т. А. Оподаткування прибутку підприємства: нові реалії.

Науковий вісник Херсонського державного університету. Херсон, 2016. Вип. 17

(Частина 14). Серія "Економічні науки". С.151-155.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП **ДОДАТКИ** України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України